

آزمون ۵ از ۱۵

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - مرحله سوم (۱۴۰۳/۰۹/۰۹)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

سنجش دوازدهم

ریاضی و آمار

. ۱. گزینه ۱ درست است.

در نمایش زوج مرتبی تابع، اگر زوج مرتب‌هایی دارای مولفه اول یکسان باشند باید مولفه‌های دوم مساوی داشته باشند.

$$(a, 3) \equiv (a, 3b - 1) \Rightarrow 3b - 1 = 3 \Rightarrow 3b = 4 \Rightarrow b = \frac{4}{3}$$

$$(-2, a + b) \equiv (-2, 1) \Rightarrow a + b = 1 \Rightarrow a + \frac{4}{3} = 1 \Rightarrow a = 1 - \frac{4}{3} \Rightarrow a = -\frac{1}{3}$$

نسبت $\frac{b}{a}$ را به دست می‌آوریم.

$$\frac{b}{a} = \frac{\frac{4}{3}}{-\frac{1}{3}} = -4$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

. ۲. گزینه ۴ درست است.

ضابطه تابع f را مرتب می‌کنیم.

$$f(x) = (m - 1)x + 3m$$

$m - 1 = m - 1$ عرض از مبدأ

مختصات رأس سهمی را تعیین می‌کنیم.

$$x_s = -\frac{b}{2a} = -\frac{1}{2(-1)} = \frac{1}{2}$$

$$y_s = -\left(\frac{1}{2}\right)^2 + \frac{1}{2} + 2 = \frac{9}{4}$$

رأس سهمی، نقطه $S\left(\frac{1}{2}, \frac{9}{4}\right)$ است.

هر نقطه‌ای روی نیمساز ناحیه دوم یا چهارم دارای طول و عرض قرینه است. پس نقطه به طول ۱- روی نیمساز ناحیه دوم به صورت $(-1, 1)$ است.

شیب خط گذرنده از نقاط $(-1, 1), \left(\frac{1}{2}, \frac{9}{4}\right)$ را به دست می‌آوریم.

$$\text{شیب} = \frac{\frac{9}{4} - 1}{\frac{1}{2} - (-1)} = \frac{\frac{5}{4}}{\frac{3}{2}} = \frac{5}{6}$$

اکنون می‌توانیم در تابع خطی f ، مقدار m و پس از آن عرض از مبدأ را به دست آوریم.

$$\text{شیب} = m - 1 \Rightarrow m - 1 = \frac{5}{6} \Rightarrow m = \frac{5}{6} + 1 \Rightarrow m = \frac{11}{6}$$

$$3m = 2\left(\frac{11}{6}\right) = \frac{11}{3} = 5\frac{1}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

. ۳. گزینه ۳ درست است.

طول نقاط برخورد سهمی با محور طولها $x_1 = 5^\circ$ و $x_2 = 50^\circ$ است. می‌دانیم طول رأس سهمی، میانگین طول نقاط برخورد سهمی با محور X ها است؛ بنابراین:

$$x_s = \frac{5^\circ + 50^\circ}{2} = 25$$

رأس سهمی نقطه $(25, 125^\circ)$ است.

سهمی از مبدأ مختصات می‌گذرد، پس عرض از مبدأ آن صفر است. بهاین ترتیب ضابطه سهمی بهصورت $y = ax^r + bx$ است.

$$x_s = -\frac{b}{2a} \xrightarrow{x_s=25} 25 = -\frac{b}{2a} \Rightarrow 50a + b = 0$$

$$S(25, 125) \rightarrow a(25)^r + b(25) = 125 \xrightarrow{\div 25} 25a + b = 50$$

معادلات را در یک دستگاه حل می‌کنیم تا a و b بهدست آید

$$\begin{cases} 50a + b = 0 \\ 25a + b = 50 \end{cases} \xrightarrow{\text{منها می‌کنیم}} 25a = -50 \Rightarrow a = -2$$

$$50a + b = 0 \xrightarrow{a=-2} 50(-2) + b = 0 \Rightarrow b = 100$$

بنابراین تابع درآمد بهصورت $R(x) = -x^3 + 100x$ است.

تابع سود را تشکیل داده و بیشترین سود را محاسبه می‌کنیم.

$$P(x) = R(x) - C(x) = -x^3 + 100x - (350 + 10x) \Rightarrow$$

$$P(x) = -x^3 + 90x - 350 \Rightarrow x_s = -\frac{90}{2(-1)} = 45$$

$$P_{\max} = -45^3 + 90(45) - 350 = 1675$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۵. گزینه ۴ درست است.

پیشامدهای A و B را می‌نویسیم.

$$A = \{(2, 2), (2, 3), (2, 5), (3, 2), (3, 3), (3, 5), (5, 2), (5, 3), (5, 5)\}$$

$$B = \{(4, 6), (5, 5), (6, 4), (5, 6), (6, 5), (6, 6)\}$$

پیشامدهای A و B فقط یک برآمد مشترک $(5, 5)$ دارند.

$$n(A \cup B) = n(A) + n(B) - n(A \cap B) = 9 + 6 - 1 = 14$$

احتمال وقوع پیشامد $(A \cup B)$ را محاسبه می‌کنیم.

$$P(A \cup B) = \frac{n(A \cup B)}{n(S)} = \frac{14}{36} = \frac{7}{18}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: ساده)

۶. گزینه ۲ درست است.

تعداد کل اعداد ۳ رقمی که با ارقام ۰ تا ۴ می‌توان ساخت را محاسبه می‌کنیم. توجه کنید که صفر نباید در مرتبه صدگان قرار گیرد. همچنین تکرار ارقام مجاز است.

$$n(S) = 4 \times 5 \times 5 = 100$$

برای آنکه عدد موردنظر مضرب ۵ نباشد، لازم است که صفر در مرتبه یکان قرار نگیرد. پس فقط ارقام ۱ تا ۴ مجاز هستند در مرتبه یکان قرار بگیرند.

$$n(A) = 4 \times 5 \times 4 = 80$$

احتمال وقوع پیشامد موردنظر را بهدست می‌آوریم.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{80}{100} = 0.8$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷. گزینه ۲ درست است.

تعداد کل حالت‌های انتخاب ۳ کتاب از ۱۲ کتاب را محاسبه می‌کنیم.

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{9! \times 3!} = 220$$

تعداد حالت‌های مجاز را هم محاسبه می‌کنیم.

حالت اول : هر سه کتاب ریاضی:

$$\binom{4}{3} = 4$$

حالت دوم: هر سه کتاب فلسفه:

$$\binom{5}{3} = 10$$

حالت سوم: یک کتاب ادبیات و دو کتاب فلسفه:

$$\binom{3}{1} \times \binom{5}{2} = 3 \times 10 = 30$$

حالت چهارم: دو کتاب ادبیات و یک کتاب فلسفه:

$$\binom{3}{2} \times \binom{5}{1} = 3 \times 5 = 15$$

تعداد کل حالت‌های مجاز از مجموع موارد فوق به دست می‌آید.

$$n(A) = 4 + 10 + 30 + 15 = 59$$

احتمال وقوع پیشامد مورد نظر را تعیین می‌کنیم.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{59}{220}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

.۷ گزینه ۳ درست است.

مقدار (1) را می‌خواهیم پس $x = 0$ است.

$$\begin{aligned} g(x+1) &= 1 - 2x - f(-x) \xrightarrow{x=0} g(1) = 1 - 2(0) - f(0) \Rightarrow \\ g(1) &= 1 - f(0) \quad (1) \end{aligned}$$

بنابراین باید $f(0)$ را به دست آوریم:

$$\begin{aligned} 4f(x) + xf(2) &= -12 \xrightarrow{x=0} 4f(0) + (0)f(2) = -12 \Rightarrow \\ 4f(0) &= -12 \Rightarrow f(0) = -3 \end{aligned}$$

$$(1) \Rightarrow g(1) = 1 - f(0) \xrightarrow{f(0)=-3} g(1) = 1 - (-3) = 4$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

.۸ گزینه ۴ درست است.

فرض می‌کنیم $f(x) = ax + b$ که در آن عرض مبدأ $b = 3$ است.

$$f(x) = ax + 3 \xrightarrow{f(2)=1} 2a + 3 = 1 \Rightarrow 2a = -2 \Rightarrow a = -1$$

با توجه به اینکه $f(x) = -x + 3$ است با بررسی گزینه‌ها داریم:
.۱ درست است.

$$\begin{cases} f(2) = 1 \\ f(-2) = 5 \end{cases} \Rightarrow f(2) + f(-2) = 6$$

.۲ درست است.

$$\begin{cases} f(-x) = x + 3 \\ f(1) = 2 \end{cases} \Rightarrow f(-x) + f(1) = x + 5$$

۳) درست است.

$$\begin{cases} f(5) = -2 \\ 2f(x) = -2x + 6 \end{cases} \Rightarrow f(5) - 2f(x) = 2x - 8$$

۴) نادرست است.

$$\begin{cases} f(3) = 0 \\ f(0) = 3 \end{cases} \Rightarrow f(3) - f(0) = -3$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۹. گزینه ۱ درست است.

دو سهمی را در نقطه‌ای به طول واحد ($x = 1$) برابر قرار می‌دهیم؛ بنابراین:

$$x^2 + 4x + 5a = x^2 + 3x + 4a \xrightarrow{x=1} 1 + 4 + 5a = 1 + 3 + 4a$$

$$5a = 4 + 4a \Rightarrow 5a - 4a = 4 - 4 \Rightarrow a = -1$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۴؛ سطح دشواری: ساده)

۱۰. گزینه ۳ درست است.

$$n(S) = 4 \times 4 = 16 \Rightarrow S = \{11, 12, 13, 14, 21, 22, 23, 24, 31, 32, 33, 34, 41, 42, 43, 44\}$$

از ۱۶ عدد دو رقمی ساخته شده اعدادی که بر ۶ بخش پذیر (مضرب ۶) هستند را می‌نویسیم.

$$A = \{12, 24, 42\} \Rightarrow n(A) = 3$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{16}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: ساده)

۱۱. گزینه ۲ درست است.

یکی از فرزندان را به $\binom{3}{1}$ حالت انتخاب می‌کنیم تا بین پدر و مادر قرار گیرد؛ بنابراین داریم:

$$\begin{array}{c} (1) \quad (2)(3) \\ \boxed{\text{پدر}} * \text{ مادر } \\ 2! \end{array} \Rightarrow n(A) = \binom{3}{1} \times 2! \times 3! = 3 \times 2 \times 6 = 36$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{36}{5!} = \frac{36}{120} = \frac{3}{10}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲. گزینه ۴ درست است.

از ۳۶ حالت پرتاب دو تاس، ۶ حالتی که اعداد رو شده برابرند (اختلاف صفر) در فضای نمونه قرار می‌گیرند

$$S = \{(1,1), (2,2), (3,3), (4,4), (5,5), (6,6)\} \Rightarrow n(S) = 6$$

$$\Rightarrow A = \{(3,3), (4,4), (5,5), (6,6)\} \Rightarrow n(A) = 4$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۱ درست است.

محیط و مساحت دایره به شعاع r به ترتیب از روابط $2\pi r$ و πr^2 محاسبه می‌شود.تابع اختلاف مساحت از محیط را تشکیل می‌دهیم.

$$y = 2\pi r - \pi r^2$$

تابع موردنظر، یک تابع درجه دوم برحسب r است. آن را به صورت مرتب شده می‌نویسیم و بیشترین مقدار تابع را به دست می‌آوریم.

$$y = -\pi r^2 + 2\pi r$$

$$r_s = -\frac{b}{2a} = \frac{-2\pi}{2(-\pi)} = 1$$

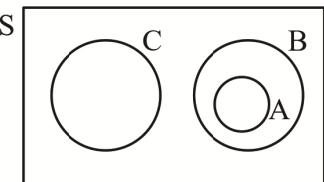
$$y_{\max} = -\pi(1)^2 + 2\pi(1) = -\pi + 2\pi = \pi$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲ - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۴ درست است.

از $A - B = \emptyset$ نتیجه می‌گیریم پیشامد A ، زیر مجموعه پیشامد B است. از $C - B = C$ نتیجه می‌گیریم دو پیشامد B

و C ناسازگار هستند (مطابق شکل زیر)

بررسی گزینه‌ها:

۱) درست است.

$$(B \cap A) - C = A - C = A$$

۲) درست است.

$$(B' \cup C') = (B \cap C)' = \emptyset' = S$$

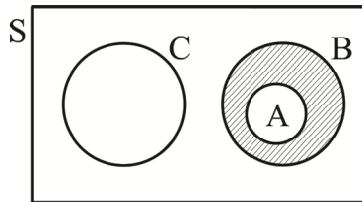
۳) درست است.

$$(A \cap C)' = \emptyset' = S$$

۴) نادرست است؛ زیرا روش اول:

$$B - (A \cup C) \equiv B \cap (A \cup C)' \equiv B \cap A' \cap C' \equiv \underbrace{(B \cap C')}_{B} \cap A' \equiv B \cap A' \equiv B - A \neq \emptyset$$

روش دوم: پیشامد موردنظر، قسمت‌های خورده شکل زیر می‌باشد که ناتهی است.

$$\equiv B - (A \cup C)$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

هر سال دارای ۱۲ ماه است؛ بنابراین تعداد کل حالت‌های ممکن برای تولد ۵ نفر در ماههای سال به صورت زیر محاسبه می‌شود.

$$n(S) = 12 \times 12 \times 12 \times 12 \times 12 = 12^5$$

پدر می‌تواند در هریک از ماههای سال متولد شده باشد (۱۲ حالت) اما مادر باید در همان فصلی متولد شده باشد که ماه تولد پدر در آن فصل است (۳ حالت)

فرزندان در فصلی متفاوت با والدین متولد شده‌اند (۹ ماه) از طرفی می‌خواهیم حداقل ۲ نفر از فرزندان در یک ماه به دنیا آمده باشند.

$$n(A) = 12 \times 3 \times \left(\binom{3}{2} \times 9 \times 1 \times 8 + \binom{3}{3} \times 9 \times 1 \times 1 \right) = 12 \times 3 \times 9 (3 \times 1 \times 8 + 1 \times 1 \times 1) = 12 \times 3 \times 9 \times 25$$

احتمال پیشامد موردنظر را محاسبه می‌کنیم.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{12 \times 3 \times 9 \times 25}{12^5} = \frac{3^3 \times 5^2}{12^4}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۴ درست است.

الف) قیمت ۵۰۰ پایین‌تر از سطح تعادلی این محصول است؛ بنابراین با کمبود عرضه و مازاد تقاضا در بازار مواجه هستیم؛ اما میزان کمبود یا مازاد را باید مشخص نماییم:

عرضه تقاضا

$$\frac{1}{58} = \frac{45}{13}$$

- در بازار با ۴۵ واحد کمبود تقاضا یا ۴۵ واحد کمبود عرضه روبرو هستیم. (تمام گزینه‌ها درست هستند).

ب) در قیمت ۸۰۰ که بالاتر از سطح تعادل است با کمبود تقاضا مواجه هستیم. اگر برای جبران این کمبود و رسیدن به نقطه تعادل ۱۲ واحد فاصله داریم، کافیست:

تقاضا مقدار تعادل

$$\frac{1}{52} = \frac{39}{13} - 1$$

پ) همانطور که به وضعیت کمبود عرضه در قیمت ۵۰۰ اشاره شد، حداکثر پرداخت مصرف‌کنندگان باتوجه به موجودی بازار و میزان عرضه‌شده محصول در بازار تعیین می‌شود:

$$6,500 = 500 \times 13$$

(اقتصاد - فصل ۲ - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

الف) اقتصاددانان معتقدند، علم اقتصاد به ما می‌آموزد که در شرایط کمیابی منابع، چگونه بهترین انتخاب را انجام دهیم.

ب) انسان به منابع در دسترس محدود شده است و قادر به خلق منابع نیست.

پ) فهمیدن اینکه گزینه‌ها را چطور در مقابل منابع درآمد ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است.

(اقتصاد - فصل ۱ - درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۸. گزینه ۱ درست است.

حرکت به سمت راست با شبیب منفی یعنی حرکت به سمت نقاط «ج»، «د» و «ه» که در این جایه‌جایی، تولید کالای A در حال کاهش است.

- گزینه فرصت حرکت از نقطه «و» به «د»، یعنی کاهش تولید کالای B، میزان تولید این کالا در نقطه «و» ۸۰۰ واحد و در نقطه «د» ۶۰۰ واحد است، حال که با این حرکت ۲۰۰ واحد از تولید کالای B به ارزش هر واحد ۷۵,۰۰۰ کاسته شده: $200 \times 75,000 = 15,000,000$

بنابراین، گزینه فرصت این جایه‌جایی ۱۵,۰۰۰ واحد ارزش پولی است.

- نقطه «ب» خارج از محدوده PPF تعیین شده و در حال حاضر، غیرقابل دسترس است. برای تحقق دستیابی به آن میبایست منابع و عوامل تولید جدید وارد شود یا ظرفیت تولید، توسعه پیدا کند تا نقطه «ب» قابل دسترس گردد. در این حالت PPF جدیدی به دست آمده و رشد اقتصادی اتفاق خواهد افتاد.

(اقتصاد - فصل ۱ - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۱ درست است.

- شخصی که برای مسافرت تفریحی به کشوری خارجی زیر بار سنگین بدهی می‌رود. (بی صبری زیاد)

- فروشنده‌ای که به تجربه خود اکتفا کرده و از امکانات نوین بازاریابی دیجیتال استفاده نمی‌کند. (چسبیدن به وضعیت فعلی)

- آقایی که غذا سفارش داده ولی با اینکه طعم آن را دوست ندارد، حاضر به ترک خوردن آن نیست. (توجه به گزینه‌های هدررفته)

- خانمی که پس از خرید کیف حراجی از فروشگاه، متوجه ارزان‌تر بودن آن در سایر فروشگاه‌ها شده است. (اثرگذاری حقه‌های فروش)

اثر گذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها:

- وقتی که جنس ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۷ درصد تخفیف دارد را صرفاً به خاطر تخفیف آن، بر جنس ۸۰ هزار تومانی ترجیح می‌دهیم!

- وقتی فقط به دلیل اینکه حراج یا فروش ویژه اعلام شده خرید می‌کنیم.

توجه به هزینه‌های هدر رفته:

- وقتی غذایی را که سفارش داده شده دوست نداریم؛ اما به خاطر پولی که داده‌ایم تا آخرش می‌خوریم!

- وقتی دوره آموزشی بی‌کیفیتی را چون پول داده‌ایم تا آخر می‌رویم!

بی‌صبری زیاد:

- گاهی به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، سراغ کارهای کم‌ارزش آنی می‌رویم!

- گاهی برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدھی می‌رویم!

اعتماد به نفس بیش از حد یا خود رأی بودن

- وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس انداز کمتری برای نیازهای آتی می‌کنیم!

- وقتی در زمینه‌های پر خطر، بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کنیم!

چسبیدن به وضعیت فعلی

- هنگامی که با چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده تصمیم می‌گیریم!

(اقتصاد - فصل ۱ - درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۲. گزینه ۲ درست است.

- با توجه به منحنی، در می‌یابیم هرچه قیمت افزایش یافته است؛ بنابراین بین مقدار و قیمت یک رابطه مستقیم وجود دارد که از ویژگی‌های منحنی عرضه و رفتار تولید کنندگان یک کالا در مقابل تغییرات قیمت است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

- با توجه به اینکه قیمت، عامل اصلی مقدار عرضه در بازار است (رد گزینه ۳) و البته با دقت در شکل ظاهری منحنی متوجه می‌شویم با اندکی تغییر در قیمت (رد گزینه ۳)، میزان عرضه توسط تولید کنندگان به شدت دچار تغییر می‌گردد.

(اقتصاد - فصل ۲ - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۳. گزینه ۳ درست است.

$$5 \text{ برابر سود واقعی} = \text{درآمد}$$

$$\text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود واقعی}$$

$$55^{\circ} = \text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم} + \text{سود واقعی} + \text{درآمد}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم} + \text{سود واقعی} = \text{درآمد}$$

$$\text{درآمد} + \text{درآمد} = 55^{\circ}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 55^{\circ}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 275^{\circ} = \text{درآمد (الف)}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 55^{\circ} = \frac{275}{5} = \frac{275}{5} \text{ درآمد} \quad (\text{ب})$$

$$\text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم} = 55^{\circ} + 275^{\circ} = 330^{\circ}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 22^{\circ} = \text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم}$$

$$4 \text{ برابر هزینه‌های غیرمستقیم} = \text{هزینه‌های مستقیم}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 22^{\circ} = \underbrace{\text{هزینه‌های مستقیم}}_{4 \text{ هزینه غیرمستقیم}} + \text{هزینه‌های غیرمستقیم}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 22^{\circ} = 5 \text{ هزینه غیرمستقیم}$$

$$5 \text{ میلیون تومان} = 44^{\circ} = \frac{22^{\circ}}{5} = (\text{هزینه فرست}) \text{ هزینه غیرمستقیم}$$

(اقتصاد - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

$$\text{ریال } 200,000 \times 400 = 80,000,000 = \text{درآمد تولید کنندگان در قیمت } 200,000 \text{ (الف)}$$

ب) در قیمت‌های بالاتر از قیمت تعادلی، عرضه بیشتر از تقاضا است؛ بنابراین در ردیفهای ۴ و ۵ و در قیمت‌های ۴۰۰,۰۰۰ و ۵۵۰,۰۰۰ ریال مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در بازار مشاهده می‌شود.

$$\text{میلیون تومان } 27/5 = \text{تومان } 27,500,000 = 275,000,000 = \text{پرداختی مصرف کنندگان در قیمت } 550,000 \text{ (پ)}$$

(اقتصاد - فصل ۲ - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

در وضعیت ناکارایی تولید کننده می‌تواند حداقل مقدار بیشتری از یک کالا تولید کند، بدون اینکه کالاهای دیگر کاهش یافته یا حذف گردد.

(اقتصاد - فصل ۱ - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

نکته: انواع حرکت در منحنی مرز امکانات تولید

(۱) جابه‌جا شدن در طول مرز امکانات (حرکت)

با فرض ثابت بودن منابع، هر محصولی بیشتر تولید شود جابه‌جایی نقطه‌ای به سمت آن محصول اتفاق می‌افتد.

(۲) جابه‌جایی خود منحنی (انتقال)

• با فرض تغییر در منابع

• افزایش منابع

جابه‌جایی منحنی به سمت بالا و راست

• کاهش منابع

جابه‌جایی منحنی به سمت پایین و چپ

بررسی موارد بیان شده در سؤال:

- مورد اول) چون منابع تغییر نکرده و صرفاً به دلیل شروع جنگ نظامی، منابع کشور بیشتر صرف ساخت سلاح و ادوات نظامی شده \leftarrow جابه‌جایی در طول مرز امکانات تولید

- مورد دوم) چون جمعیت نیروی کار افزایش یافته و منابع کشور بیشتر شده \leftarrow انتقال منحنی مرز امکانات به سمت راست و بالا

- مورد سوم) چون منابع کشور تغییر نکرده ولی به دلیل شیوع یک بیماری واگیردار منابع تولید به سمت تولید و تجهیز امکانات درمانی و بهداشتی هدایت شده \leftarrow جابه‌جایی در طول مرز امکانات تولید

(اقتصاد - فصل ۱، درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) شکر و قند، کالاهای جایگزین هستند؛ بنابراین، کاهش مصرف شکر به دلیل بالا رفتن قیمت آن، موجب بالا رفتن تقاضا برای خرید قند خواهد شد.

(۳) گوشت گوسفندی و گوشت گوساله کالاهای جایگزین هستند؛ بنابراین، پایین آمدن تقاضا برای خرید و مصرف گوشت گوسفندی به دلیل افزایش قیمت آن، خریداران را به افزایش تقاضا و مصرف گوشت گوساله ترغیب می‌کند.

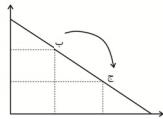
(۴) خودرو و بنزین کالاهای مکمل هستند؛ بالا رفتن قیمت بنزین، باعث کاهش تقاضای خرید آن و در نتیجه استفاده کمتر از خودروهای شخصی خواهد شد.

(اقتصاد - فصل ۲ - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

(الف) با حرکت از نقطه «ب» به «ج» از تعداد کالای A کم می‌شود، و به تعداد کالای B اضافه می‌شود. با توجه به تعریف هزینهٔ فرصت (آنچه از دست می‌دهیم) نتیجه این حرکت به این صورت است:

تومان $3,300,000 = 1,100 \times 3,000$
 قیمت کالای A مقدار کالای A مقدار کالای A
 در نقطه «ج» در نقطه «ب»

نکته: هرگاه برای محاسبه هزینه فرصت، حرکت ما به سمت راست، پایین بود تعداد محصول نمودار عمودی

کم و تعداد محصول نمودار افقی زیاد می شود و هزینه فرصت برای از دست دادن محصول نمودار عمودی اتفاق می افتد.

برای حل قسمت «ب» ابتدا باید مقدار کل بودجه را داشته باشیم، پس به سراغ قسمت «پ» می رویم:

(پ) برای محاسبه کل قیمت بودجه، کافی است مقدار محصول خریداری شده را در ابتدا یا انتهای خط بودجه ضرب در قیمت هر واحد کالا کنیم:

$$\text{قیمت هر واحد کالای A} = 4,000 \times 3,000 = 12,000,000 \text{ تومان}$$

$$\text{قیمت هر واحد کالای B} = 2,000 \times 6,000 = 12,000,000 \text{ تومان}$$

توجه: حواستان باشد اشتباہی این دو قیمت را باهم جمع نکنید.

(ب) برای محاسبه مقدار کالای B خریداری شده در نقطه «ب»، باید مقدار خریداری شده کالای A در این نقطه را محاسبه و سپس از کل بودجه کسر کنیم:

$$\text{بودجه صرف شده برای خرید کالای A در نقطه ب} = 2,100 \times 3,000 = 6,300,000$$

$$\text{بودجه باقیمانده برای خرید کالای B} = 12,000,000 - 6,300,000 = 5,700,000 \text{ تومان}$$

$$5,700,000 \div 6,000 = 950$$

$$\text{قیمت هر واحد کالای B}$$

(اقتصاد - فصل ۱ - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

در بازار عوامل تولید، بنگاهها منابع مورد نیاز خود را برای تولید از خانوارها، اجاره یا خریداری می کنند.

(اقتصاد - فصل ۲ - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت های نادرست:

- مفهوم اقتصادی «هزینه فرصت» به کمیابی منابع و عوامل تولید اشاره دارد.

- مرز امکانات تولید نشان دهنده حداکثر امکان تولید با توجه به منابع عوامل تولید است.

(اقتصاد - فصل ۱ و ۲ - درس ۳ تا ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت های نادرست:

(الف) پول های پرداختی خانوارها به منظور خرید کالا و خدمات با عبور از بازار کالا و خدمات، درآمد بنگاهها را تشکیل می دهد.
 (ت) درآمد، سلیقه، انتظارات و قیمت سایر کالاهای همگی از عوامل تأثیرگذار در تقاضا هستند و باعث جابه جایی منحنی تقاضا می شود.

(اقتصاد - فصل ۱ و ۲ - درس ۳ تا ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

- شرکت توکنیر \leftarrow انحصارگر طبیعی

- شرکت های خودرویی \leftarrow انحصارگر قانونی

- فروشنده گان آثار هنری در نمایشگاهها و حراجی ها \leftarrow مزایده

- خریداران عمده کالا و خدمات \leftarrow مناقصه

- شرکت های دارویی \leftarrow رقابتی

(اقتصاد - فصل ۲ - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۲ درست است.

ویژگی‌های نثر دوره سامانی: ۱- ایجاز و اختصار در لفظ و معنا ۲- تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی ۳- کوتاهی جملات ۴- لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد ۵- بهره‌گیری کمتر از لغات عربی ۶- افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی: ۱- اطناب (جمله‌ها معمولاً طولانی است). ۲- تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار ۳- حذف افعال به قرینه ۴- افزایش کاربرد لغات عربی (نسبت به دوره قبل) (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

شكل درست عبارت‌ها: محتوای نثرهای دوره سامانی، بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود. از نمونه‌های موفق این گونه نثر، می‌توان ترجمة تفسیر طبری، تاریخ بلعمی، التّقہیم و شاهنامه منثور ابومنصوری را نام برد. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۳. گزینه ۴ درست است.

شكل درست عبارت‌های نادرست:

(الف) اکثر نویسندهای این دوره، داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند و سبک نویسندهای آنان، مطابقت کامل با ادبیات داستانی جدید نداشت.

(پ) یکی از ویژگی‌های زبانی شعر این دوره، کم توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر است.

(ث) مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه‌سرایی و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود، تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد و در عوض، مضامین سیاسی، اجتماعی و وطنی رونق یافت.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

عبارت‌های موردنظر، به ترتیب از «تاریخ بلعمی»، «تاریخ بیداری ایرانیان»، «سفرنامه ناصرخسرو» و «قابل‌نماینده» انتخاب و اقتباس شده است.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

عبارت‌های مطرح شده در این گزینه، از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است. [سایر ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی: ۱- روح شادی و نشاط و خوشباشی در شعر غلبه دارد. ۲- معشوق عمده‌ای زمینی است. ۳- بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است. ۴- اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره ساده است و جنبه عملی و دستوری دارد. ۵- فکر و کلام ساده است و هنوز با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی نیامیخته است.] (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۳۶. گزینه ۲ درست است.

«وطن» و «آزادی» از جمله شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصری بیداری است. / «وطن» - در دوره بیداری (مشروطه) - به مفهوم سرزمهینی است که مردمی با مشترکات قومی، فرهنگی و زبانی در آن زندگی می‌کنند. / «آزادی» - در دوره بیداری (مشروطه) - مترادف با مفهوم دموکراسی غربی است و مبین این معناست که مردم علاوه بر این که حقوق و آزادی‌های فردی دارند، در جامعه و سرنوشت سیاسی و اقتصادی خود نیز دارای حق و اختیار هستند.

در ابیات «ب» و «پ»، به ترتیب، «وطن» و «آزادی» در همین مفاهیم به کار رفته است.

بررسی سایر ابیات:

(الف) «وطن کردن» در مصراع اول این بیت، به معنای «اقامت کردن، مقیم شدن، ساکن شدن» است و با مفهوم وطن در شعر دوره بیداری متفاوت است.

ت) «آزادی» در این بیت، به معنای عرفانی «آزادگی و وارستگی و بی‌تعلقی» است و با مفهوم آزادی در شعر دوره بیداری، متفاوت است. (بیت بر مفهوم عرفانی آزادگی و وارستگی و ترک تعلقات دنیایی و مادی تأکید دارد.) ث) «آزادی» در این بیت، به مفهوم «رهایی و آزاد بودن از گرفتاری» و مقابله «سارت و گرفتاری» است و با مفهوم آزادی در شعر دوره بیداری یکسان نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

بیت از نظر فکری، دربردارنده مفهوم عرفانی است (درحالی که عرفان در اشعار سبک خراسانی جایگاهی ندارد؛ و از نظر زبانی نیز - برخلاف اشعار سبک خراسانی - تا حدودی کاربرد واژه‌های عربی (حق، عرش) در آن دیده می‌شود؛ بنابراین، با توجه به محتوای عرفانی آن و این که ویژگی‌های شعر سبک خراسانی در آن دیده نمی‌شود، از نمونه‌های شعر سبک خراسانی به شمار نمی‌رود، بلکه نمونه اشعار سبک دوره‌های بعد (سبک عراقی) است.

بررسی ویژگی‌های شعر سبک خراسانی در سایر گزینه‌ها:

(۱) ویژگی‌ها: ۱- سادگی زبان شعر - نبود لغات فارسی - کاربرد لغات کهن و مهجور («مسگال») به معنی «میندیش» [از مصدر «سگالیدن: اندیشیدن»] ۲- استفاده از حرف اضافه برای یک متمم (به شاهراه نیاز اندرон) بدان / ه آندر = به آن ره اندر ۳- از نظر محتوایی و فکری، شعر جزو اشعار تعلیمی است - که یکی از انواع شعری رایج در سبک خراسانی است - ۴- فکر و کلام شاعر ساده است.

(۲) ویژگی‌ها: ۱- سادگی زبان شعر - نبود لغات فارسی - کاربرد لغات کهن و مهجور («افزایش کاربرد نشانه جمع فارسی بر جمع عربی (در واژه «رخان») ۵- از نظر محتوایی و فکری، شعر جزو اشعار غنایی است - که یکی از انواع شعری رایج در سبک خراسانی است - و شاعر در آن به وصف معشوق پرداخته است. ۶- فکر و کلام شاعر ساده است. ۷- معشوق، زمینی و دست‌یافتنی است. ۸- شعر واقع‌گرایی و توصیفات، طبیعی و ساده و محسوس و عینی است. ۹- استفاده از آرایه‌های ادبی طبیعی و در حد اعتدال است.

(۳) ویژگی‌ها: ۱- سادگی زبان شعر - کمی لغات عربی (حجاب، لعبت) ۲- استفاده از لغات کهن و مهجور («میغ» به معنی «ابر») ۳- استفاده از حرف اضافه برای یک متمم (به میغ اندر) ۴- از نظر محتوایی و فکری، شعر جزو اشعار غنایی است - که یکی از انواع شعری رایج در سبک خراسانی است - و در آن، شاعر به وصف خورشید پرداخته است. ۵- فکر و کلام شاعر ساده است. ۶- شعر واقع‌گرایی و توصیفات، طبیعی و ساده و محسوس و عینی است. ۷- استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۱ درست است.

در این بیت، سه استعارة مصرحه و دو تشییه به کار رفته است؛ بدین صورت:

- استعارة مصرحه: ۱- زلف زرتار: استعارة مصرحه از «پرتوها و اشتعه‌های خورشید» ۲- محبوبه نیلگون عماری: استعارة مصرحه از «خورشید» ۳- نیلگون عماری = عماری (کجاوه و مهد) نیلگون: استعارة مصرحه از «آسمان نیلی‌رنگ» ۴- شمع مرده در مصراج پایانی: استعارة مصرحه از «میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل»

تشییه: ۱- زلف زرتار = زلفی که تارها و رشته‌هایش همچون زر است. (تشییه درون واژه‌ای) ۲- نیلگون عماری = عماری (کجاوه و مهد) نیلگون (مشبه: عماری / مشبه به: نیل / ادات تشییه: گون)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن مشترک ابیات سؤال و بیت گزینه «۲» «- ل - ل - ل - ل - ل - مفعول مفاعلن مفاععی (فعولن)» یا «- ل ل ل - ل - ل - ل - مستفعل فاعلات مستف» (وزن ناهمسان)

(۲) ابیات سؤال، تصویرگر طلوع خورشید در آغاز صبح و روشن شدن جهان در پی پدیدار شدن روز است؛ درحالی که در بیت گزینه «۳» تصویری از پایان روز و پدیدار شدن شب ارائه شده است. (این که «شب، سپیده را به آب سیاه شسته»، بیانگر پایان روز و آغاز شب است.)

(۳) شعر سروده علامه علی اکبر دهخداست که آن را در رثای «میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل گفته است. «شمع مرده» نیز استعارة مصرحه از «میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل» است.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۲ و ۳)؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۹. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، هیچ نوع تشبیه‌ی به کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: گرد خجالت (تشبیه بلیغ اضافی ← مشبه: خجالت / مشبه‌به: گرد)

(۲) تشبیه: شاعر در قالب تشبیه تفضیل (مرجح)، رخ یار را به گل تشبیه کرده و حتی از آن برتر و زیباتر دانسته است.

(۳) تشبیه: در واژه «گلعادار» تشبیه درون‌واژه‌ای به کار رفته است. «گلعادار» یعنی آنکه عذارش (چهره‌اش) همچون گل [زیبا] است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۰. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، دو استعاره مکنیه و دو استعاره مصرحه (مجموعاً چهار استعاره) به کار رفته است؛ بدین صورت:

۱- عقیق (در مصراج دوم): استعاره مصرحه از «لب سرخ یار» - ۲- لؤلؤ (در مصراج دوم): استعاره مصرحه از «دندان‌های سفید و درخشان یار»

۳- رشک ورزیدن سنگ لعل سرخ‌رنگ داخل کوه به عقیق (لب سرخ) یار: استعاره مکنیه و تشخیص ۴- رشک ورزیدن لؤلؤ

درخشندۀ داخل بحر (دریا) به لؤلؤ یار (دندان‌های درخشان و سفید یار): استعاره مکنیه و تشخیص

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره: «نسبت دادن عمل فتنی (فتنه‌انگیزی) به گل نرگس» در مصراج دوم، استعاره مکنیه و تشخیص است. [«نرگس» و

«گلستان» در مصراج اول در معنای حقیقی خود به کار رفته‌اند و در آن‌ها استعاره یا تشخیص وجود ندارد.]

(۲) استعاره: «روی باغ» در مصراج اول، یک اضافه استعاری است؛ به عبارتی، «نسبت دادن روی (چهره) به باغ»، استعاره مکنیه

و تشخیص است. [در سایر واژه‌ها، هیچ نوع استعاره یا تشخیصی به کار نرفته است.]

(۳) استعاره: ۱- «عناب» استعاره مصرحه از «اشک خونین» - ۲- «پسته خندان» استعاره مصرحه از «لب یا دهان یار» [«بادام» دو

چشم】 نیز اضافه تشبیه‌ی است: «مشبه: دو چشم / مشبه‌به: بادام】

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

- تشبیه بلیغ استنادی: ۱- سه حرف عشق، دروازه سرای ازل است. (مشبه: سه حرف عشق (ع، ش، ق) / مشبه‌به: دروازه سرای ازل) ۲- دو حرف لا، دندانه کلید ابد است. (مشبه: دو حرف لا (ل، ا) / مشبه‌به: دندانه کلید ابد)

- موازنی: در بیت دوم، کلمات دو مصراج دو به دو دارای سجع «متوازن» یا «متوازی»‌اند و بیت موازنی دارد؛ به این صورت: «دوازه، دندانه: سجع متوازن / سرای، کلید: سجع متوازن / ازل، ابد: سجع متوازن / سه، دو: سجع متوازن / عشق، لا: سجع متوازن [سایر واژه‌ها (دان، حرف) نیز عیناً در دو مصراج تکرار شده است].

- استعاره مکنیه (اضافه استعاری): ۱- فتراک عشق: نسبت دادن «فتراک» به عشق، استعاره مکنیه است. [فتراک: تسمه و دوالی که از پس و پیش زین اسب آویزند؛ ترکبند] ۲- دنبال عقل: نسبت دادن دنبال (دم) به عقل، استعاره مکنیه است.

- تلمیح: ۱- بیت اول اشاره دارد به ماجراهی حضرت عیسی (ع) و یاران باوایش با عنوان «حواریون» - ۲- مصراج سوم نیز به «ازلی بودن عشق» و «نهاده شدن عشق در وجود آدمی از روز ازل» اشاره دارد.

بررسی سایر آرایه‌های موجود در ابیات:

تشبیه بلیغ اضافی (اضافه تشبیه‌ی): ۱- سرای ازل (مشبه: ازل / مشبه‌به: سرا) - ۲- کلید ابد (مشبه: ابد / مشبه‌به: کلید) /

مراعات‌نظری (تناسب): «عشق، عقل؛ عیسی، حواری (حواریون)؛ «دوست، آشنا» (در بیت اول)؛ «دوازه، سرا، کلید»؛

«ازل، ابد»؛ «سه، دو» (در بیت دوم) [در این ابیات، آرایه‌های «مجاز، استعاره مصرحه، تضمین» به کار نرفته است.]

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

استعاره مصرحه: ندارد. [بیت دارای موازنی است نه ترجیح؛ زیرا در دو مصراج این بیت، تمامی کلمات، دو به دو با هم سجع «متوازنی» ندارد تا بتوانند پدیده‌آورنده آرایه ترجیح باشند. تقابل سجع‌های دو مصراج به این صورت است: «خدّ، جعد»؛ سجع متوازن / آفت، راحت: سجع متوازن / دین، جان: سجع متوازن / زایش، کاهش: سجع متوازن / دین، جان: سجع متوازن [سایر واژه‌ها (در، تو، ای، است) نیز عیناً در دو مصراج تکرار شده است].

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تناسب (مراعات‌نظیر): روز، شمس، فلک، بُنات نعش (مجموعه هفت ستاره در آسمان که صورت فلکی دُبّ‌اکبر را تشکیل می‌دهند) / تضمین: تضمین آیه ۱ سوره تکویر در مصراع اول

(۲) تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای آتش کوه طور که موسی (ع) آن را از دور دید و به سمت آن رفت و آن جا محل راهیابی موسی (ع) به وادی مقدس و تکلم با خداوند و نزول وحی بر وی بود و...». / استعاره مکنیه: ۱- نسبت دادن عمل چکیدن به آتش در ترکیب «آتش می‌چکید» استعاره مکنیه است. (آتش به قطره یا آبی شبیه شده که می‌چکد). ۲- «نسبت دادن دامن به بهار زندگی (آغاز زندگی و جوانی)» و این که «بهار زندگی از آدمی دامن بکشد و بگریزد»، استعاره مکنیه و تشخیص است. [البته بهار زندگی را به تعبیری دیگر، می‌توان استعاره مصرحه از «معشوق و یار» دانست که عاشق را ترک کرده است.]

(۳) تشخیص: ۱- «نسبت دادن جگر به سنگ» و این که «سنگ، جگرش به حال شاعر و نومیدی او بسوزد و به رحم بیاید»، تشخیص است. ۲- نسبت دادن تشنگی به ریگ‌روان، تشخیص است. / تشییه: آب حیوان (تشییه بلیغ اسنادی ← مشبه: [من] / مشبه: آب حیوان) (ترکیبی علوم و فنون ادبی (۱ و ۲)، سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۴ درست است.

استعاره مکنیه و تشخیص: ۱- مخاطب قرار گرفتن «تسیم پیرهن»، نسبت دادن عمل «برگرد» به نسیم پیرهن و نیز نسبت دادن «دامان» به نسیم پیرهن، استعاره مکنیه و تشخیص است. / تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای دوری حضرت یوسف (ع) از حضرت یعقوب (ع) و نایبنا شدن یعقوب نبی در فراق وی و سرانجام بینا شدن وی با رسیدن بوی پیراهن یوسف (ع) و...». / تشییه: شعله شوق (تشییه بلیغ اضافی ← مشبه: شوق / مشبه به شعله) / مراعات‌نظیر (تناسب): «کنعان، مصر»، «پیرهن، دامان»)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره مکنیه: ندارد. / تشخیص: ندارد. / تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای شمشیر ذوالفقار حضرت علی (ع) و نبرد وی با آن شمشیر در جنگ با کفار». / مراعات‌نظیر (تناسب): «دل، جان»؛ «دل، خون» [«ذوالفقار» استعاره مصرحه از همان «دل‌های دونیم» است - که در مصراع اول ذکر شد -].

(۲) استعاره مکنیه و تشخیص: مخاطب قرار گرفتن «عقل» در ترکیب «ای عقل»، استعاره مکنیه و تشخیص است. / تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای حضرت خضر (ع) و جست‌وجوی او در ظلمات برای رسیدن به آب حیات (آب زندگانی) و...». / تشییه: ندارد. / مراعات‌نظیر (تناسب): «سیاهی، سودا»؛ «عقل، سودا»

(۳) استعاره مکنیه و تشخیص: ندارد. / تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای آتش کوه طور که موسی (ع) آن را دید و در وادی مقدس با خداوند تکلم کرد و در آنجا وحی بر وی نازل شد و...». / تشییه: پردهٔ پندر (تشییه بلیغ اضافی ← مشبه: پندر / مشبه به: پرده) / مراعات‌نظیر (تناسب): «چراغ، فانوس»؛ «مستوری، پرده»

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ و ۹ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۲ درست است.

در ابیات دوم، سوم و پنجم، «تلمیح و استعاره» و در بیت چهارم، «مجاز و تضمین» وجود دارد؛ به این صورت:
- بیت دوم: تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای دوری حضرت یعقوب (ع) از حضرت یوسف (ع) و گریستان یعقوب نبی در فراق وی و...». / استعاره: ۱- «ابر سفید» استعاره مصرحه از «چشمان یعقوب (ع)» ۲- «باران» استعاره مصرحه از «اشک‌ها و آب چشم یعقوب (ع)»

- بیت سوم: تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای اصحاب کهف و گریختن آنان از ظلم و جور حاکم وقت و خواب طولانی آنان در غار کهف و...». / استعاره: «سپیدهٔ صبح» استعاره از «ممدوح» - که وجودش روشنی‌بخش و زدایندهٔ ظلمت و سیاهی و تباہی است -.
- بیت پنجم: تلمیح: بیت اشاره دارد به «ماجرای حضرت خضر (ع) و جست‌وجوی او برای رسیدن به آب حیات (آب زندگانی) و...». / استعاره: «نسبت دادن پا به بقا» و نیز «نسبت دادن عمل پا به رکاب بودن (آمادهٔ حرکت بودن) به بقا» استعاره مکنیه و تشخیص است.

- بیت چهارم: مجاز: «غزل» (در مصراع اول) مجاز از «مصراع شعر» است. / تضمین: مصراع دوم، در اصل، مصراعی از یک غزل مولاناست که صائب آن را در این بیت خود، تضمین کرده و در مصراع اول نیز مجازاً از آن با عنوان «غزل» نام برده است. [بیت اول نیز، دارای «تضمين» اما فاقد «مجاز» است. در مصراع اول آن، تضمین بخشی از آیه ۱ سوره زلزله و در مصراع دوم آن، تضمین کل آیه ۳ سوره زلزله صورت گرفته است.]

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۶ و ۹ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های موردنظر در ایات:

ب) مجاز: «دَمْ (نَفْسٌ)» مجاز از «سخن»

ث) استعاره: ۱- این که قَدَرْ (تقدیر) بتواند نقد (پول نقد) - چه تقلیی و چه رایج - بخشد، استعاره مکنیه و تشخیص است. ۲- این که قضا بتواند سخن بگوید و لفظی (سخنی) - چه نفی کننده و چه تأییدکننده - بر زبان برآئه، استعاره مکنیه و تشخیص است.

ت) تضمين: تضمين عبارت «نُون وَ الْقَلْمَ» به عنوان بخشی از آیه ۱ سوره قلم (نُون وَ الْقَلْمَ وَ مَا يَسْطِرُونَ) در مصراج دوم (الف) موازن: کلمات دو مصراج، دوبهدو با هم دارای سجع متوازن است؛ به این صورت: «روحُ الْقُدُسُ، روحُ الْأَمِينِ: سجع متوازن / خریطه‌کش، جنبه‌بر: سجع متوازن / طریق، قضایا: سجع متوازن» [ساير واژه‌ها (او، در، آن) نيز عیناً در دو مصراج تکرار شده است.]

پ) تشبيه: ۱- خورشيد سخا (تشبيه بلیغ اضافی ← مشبه: سخا / مشبه‌به: خورشيد) ۲- شاه، خورشيد سخاست . (تشبيه بلیغ اسنادی ← مشبه: شاه / مشبه‌به: خورشيد سخا)

[توجه: بيت «پ» فاقد «مجاز» و بيت‌های «ت» و «الف» نيز، به ترتیب، فاقد «استعاره» و «تضمين» است؛ بنابراین گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ به دلیل نبود آرایه‌های مورد اشاره در آن‌ها، رد می‌شود.]

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳)؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

وزن مشترک بيت سؤال و گزینه (۳): «U - U / - - U U / - U - U / / - : مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن»

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) «U - U / - - U U / - U - U / / - : مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن»

(۲) «U U / - - U U / - U U / - - U U / / - : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن»

(۴) «U - U / - U - U / - - U U / - U - U / / - : مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن فعلاتن»

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

وزن بيت «ب»: «U - U / / - - U U / - U - U U / / - : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن» (وزن همسان دولختی) وزن بيت «ت»: «U - U / - / - - U U / - U U / / - : مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف» (وزن همسان تکراری) یا «U - U / U - U / - U / U - U / - U / U - U / / - : مفعولُ مفاعيلُ مفاعيلُ مفاعيلُ مفعول» (وزن همسان) [هجهای این بيت به دو شکل دسته‌بندی می‌شود که براساس هرکدام از شکل‌ها نيز، به ترتیب، وزن «همسان» و وزن «ناهمسان» حاصل می‌شود.]

بررسی وزن سایر ایيات:

الف) «U - U / - U U / - U / - : مستفعلُ فعلاتن مستفعلُ فعل» (وزن ناهمسان) [هجهای این بيت را به شکل دیگری نيز می‌توان تقسيم‌بندی کرد که البته همچنان يك وزن ناهمسان دیگر حاصل می‌شود؛ به اين صورت: «U / U - U / - U / - U / - : مفعولُ مفاعيلُ مفاعيلُ مفعول» (وزن ناهمسان)]

پ) «U - U / - U - U / - U / - : مستفعلن فعلاتن مستفعلن فعلاتن» (وزن همسان دولختی)

ث) «U - U / U - U / - U U / / - : مستفعلُ فعلاتن مستف» (وزن ناهمسان) [هجهای اين بيت را به شکل دیگری نيز می‌توان تقسيم‌بندی کرد که البته همچنان يك وزن ناهمسان دیگر حاصل می‌شود؛ به اين صورت: «U / U - U / - U / - : مفعولُ مفاعلن مفاعي (فعولن)» (وزن ناهمسان)]

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۸. گزینه ۴ درست است.

وزن بيت: «U - U / - U U / - U / - : مستفعلن مفاعلن مستفعلُ مستفعلُ (وزن ناهمسان)» یا «U - U / - U / - U / - : مفعولُ فعلاتن مفاعيل (وزن ناهمسان)»

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) «U - U / - U U / - U U / / - : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن»

(۲) «U - U / U - U / - U / U - U / / - : مفعولُ مفاعيلُ مفاعيلُ مفاعي (فعولن)» یا «U - U / U - U / - U / U - U / / - : مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف»

(۳) «U - U / - U U / - U / - : مفتعلن فعلاتن مفتعلن فعلاتن»

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۴ درست است.

- وزن مشترک مصراع‌های «پ» و «ث»: «- - U / - U - U / - - U - U / - U - U -
- وزن مشترک مصراع‌های «ب» و «ج»: «- - U / - U - U / - U - U -
- مفتولن فاعلاتُ مفعولن

بررسی وزن سایر مصراع‌ها:

- (الف) «- - U / - U - U / - U - U -
- (ت) «- - U / - U - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعلن مفاعیل (فعولن) یا «- - U / - U - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعلن مفاعیل (فعولن) یا «- - U / - U - U / - U - U -
- مستفعلُ فاعلاتُ مستفعل

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۰. گزینه ۱ درست است.

بیت‌های سوم و ششم، هر دو «وزن ناهمسان» دارند و هم تعداد ارکان عروضی و هم تعداد هجاهای در هریک از ارکان آن‌ها نیز کاملاً یکسان است؛ به این صورت:

- وزن بیت سوم: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستفعل (وزن: همسان)

- بیت ششم: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ فاعلاتُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان)

بررسی وزن سایر ابیات:

بیت اول: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

فعلن (وزن همسان تکراری یا تک‌پایه‌ای) مفاعلن فاعلان فعلن (وزن ناهمسان)

- بیت دوم: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ فاعلاتُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان)

- بیت چهارم: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ فاعلاتُ مفعولن فَع (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان)

- بیت پنجم: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفاعیل مفاعیل مفاعیل (فعولن) (وزن همسان تکراری یا تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۱. گزینه ۳ درست است.

وزن بیت: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

فعلن (وزن ناهمسان) [هجاهای این بیت، تنها به همین یک شکل تقسیم‌بندی می‌شود].

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعیل مفعولُ مفاعیل (وزن همسان دولختی) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن (وزن همسان دولختی)

- (۲) «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ فاعلاتُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان)

- (۳) «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ فاعلاتُ مفاعیل (فعولن) (وزن ناهمسان)

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

وزن مشترک مصراع «کاین نیست مستقر خردمندان» و مصراع «پ»: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

فعلن (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

مستفعلُ مفاعیل (فعولن) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

وزن مشترک مصراع «زلفی که هزار جان از او در خطر است» و مصراع «ت»: «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فَع (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فَع (وزن ناهمسان) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -

بررسی وزن سایر مصراع‌ها:

- (الف) «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعیل (فعولن) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن (وزن ناهمسان)

- (ب) «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعیل (فعولن) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مستفعلُ مفاعیل (فعولن) یا «- - U / U - - U / U - - U / - U - U -
- مفعولُ مفاعیل (فعولن)

ث) «- - U / U - / U - U / - U / U - U / - - - : مستفعلٌ فاعلاتٌ مفعولٌ فَعَ» یا «- - U / U - / U - U / - - - : مفعولٌ مفاعلن مفاعلين فَعَ»

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی مفهوم ابیات:

الف) حال عاشق دردمند را فقط عاشق می‌فهمد؛ جست‌وجوی انسان همدرد و عاشق برای بیان دردها و آزارهای راه عشق

ب) فانی بودن انسان و ناپایداری زندگانی او؛ انسان هر لحظه در شرف نابودی و فناست.

پ) ترک هستی و وجود کردن و مرگ را عین خوشی و سور دانستن (فنای عرفانی)

ت) بی‌توجهی عاشق به پند و نصیحت و ملامت دیگران (مخالفان) در راه عشق

ث) توصیه به وارستگی و ترک تعلقات

ج) آمادگی عاشق برای جان‌فشنایی و پاکبازی در راه معشوق و وصال او [شاعر می‌گوید: «به امید وصال تو، زندگانی خود را چون پول نقد در دست دارم و در پای تو می‌اندازم ...】.

(ترکیبی علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و بیت گزینه (۱): جاودانگی عشق در وجود عاشق؛ پای‌بندی و وفاداری عاشق به معشوق و جاودانه بودن عشق به معشوق در وجود او

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۲) بهره‌مندی دائم عاشق از وصال معشوق؛ رسیدن عاشق به وصال معشوق و کامیابی دائمی از وصال او

(۳) حاصل عشق جز غم و اندوه و رنج و پریشانی برای عاشق نیست.

(۴) شیفتگی و عشق‌ورزی به معشوق زیبا و دلبر؛ توصیف زیبایی‌های چشمگیر معشوق زیبا و دلبر که دل از عاشق ربوده و او را شیفتۀ خود ساخته است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت: بی‌قراری عاشق در عشق؛ سوزوگذار عاشقانه

مفهوم مشترک سایر ابیات: دنیا سراسر رنج و سختی است و هیچ‌کس در دنیا به مراد دل خود نمی‌رسد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۲ درست است.

- نهاد خانواده تا زمانی دوام می‌آورد که گروه‌های خانوادگی، عقاید، ارزش‌ها و هنجرهای آن را بپذیرند و براساس آن عمل کنند.

- تهدید طبیعت توسط زندگی اجتماعی انسان ← تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

- متولد دوم اسفند ۷۴ ← هویت انتسابی، ثابت و فردی

- زودرنج بودن ← هویت اکتسابی، فردی و متغیر

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸ و ۱۱، ص ۶۴، ۶۸، ۷۳، ۹۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد نادرست:

- منظور از الگوهای عمل همان هنجرهای است. در اینجا صحبت از هنجرهای ارزش‌ها شده که نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۹، ص ۷۹)

- قانون ممنوعیت استفاده از حجاب در مدارس فرانسه برخلاف شعار معروف انقلاب فرانسه «آزادی، برابری و برادری» است و نشان‌دهنده دنیوی و این جهانی بودن ارزش‌های این جامعه است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰، ص ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

الف) بخش اول هر چهار گزینه از دلایلی هستند که باعث می شود افراد دست به کجری های اجتماعی بزنند. تقلب کردن یک نوع کجری اجتماعی محسوب می شود که علت آن هر یک از موارد ذکر شده در بخش «الف» می تواند باشد. بنابراین در بخش الف هیچ کدام از گزینه ها رد نمی شود. (جامعه شناسی ۱) - درس ۹، ص ۷۸

ب) فرهنگ هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقتصادی بیشتری برخوردارند. در بخش «ب» فقط بخش دوم گزینه (۱) که به ناسازگاری فطرت فرهنگ ها اشاره دارد، رد می شود. (جامعه شناسی ۱) - درس ۹ ، ص ۷۸

پ) در جهان های اجتماعی مختلف، فرصت های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت های جدید، متفاوت است. هر جامعه ای به تناسب عقاید و ارزش هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می کند. (رد گزینه های ۲ و ۴).

(جامعه شناسی ۱) - درس ۱۰، ص ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

عبارات مورد نظر به ترتیب تعریف انسداد اجتماعی، علت انسداد اجتماعی (جامعه شناسی ۱) - درس ۱۰، ص ۸۴)، تعریف کثری اجتماعی و پیامد کثری اجتماعی هستند.

(جامعه شناسی ۱) - درس ۹، ص ۷۸ - ۷۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارات نادرست:

ب) اگر افراد در عمل زندگی مجردی را بر زندگی خانوادگی ترجیح دهند نوعی تزلزل فرهنگی بروز می کند.

ت) جهان متعدد با ارزش های معنوی تقوا و حیا ناسازگار است.

ث) جامعه شناسان و انسان شناسان درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان ها صحبت می کنند.

(جامعه شناسی ۱) - درس ۸ و ۱۱؛ ص ۷۰، ۷۳، ۹۲، ۹۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

- هویت فرهنگی هنگامی محقق می شود که در میان مردم عقاید و ارزش های مشترکی شکل بگیرد.

- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می دهد که عقاید، آرمان ها و ارزش ها ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدنهند.

- بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش های اجتماعی خود را نداشته باشد.

- اثر تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می روند به صورت تحولات فرهنگی در می آیند.

(جامعه شناسی ۱) - درس ۱۱؛ ص ۹۰، ۹۱، ۹۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

- ایجاد تعارض در ذخیره دانشی جوامع ← عدم حمایت همه جانبه دانش عمومی از دانش علمی

- برخورداری افراد از دانش علمی ← شناخت دقیق مسائل اجتماعی و پیدا کردن راه حل های صحیح برای آن ها

- تلاش برای حل مسائل زندگی ← شکل گیری دانش علمی

- پرسش و پاسخ از دیگران ← گشوده شدن راه دیگری برای فهم جهان هستی

(جامعه شناسی ۳) - درس ۱؛ ص ۲، ۵، ۶، ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

با توجه به اینکه نمودار مربوط به دیدگاه دوم درباره رابطه دانش عمومی و علمی است پاسخ گزینه (۳) است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) مربوط به دیدگاه سوم است.

۲) دانش ها خلق و بازسازی هستند نه کشف و بازخوانی.

۴) مربوط به دیدگاه اول است.

(جامعه شناسی ۳) - درس ۱؛ ص ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

الف) موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی یکسان نیست و علوم انسانی عامتر از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند؛ یعنی همه علوم اجتماعی زیرمجموعه علوم انسانی هستند ولی برخی علوم انسانی در زمرة علوم اجتماعی نیستند. (ص ۱۱)

ب) تخریب این آسمان خراش‌ها با استفاده از دینامیت بدون آسیب رسیدن به ساختمان‌های اطراف از فوائد علوم طبیعی و فناوری‌هایی که در نتیجه پیشرفت این علوم به وجود آمداند، است. (ص ۱۴)

پ) جغرافیای انسانی جزء علوم اجتماعی است. (ص ۱۶)

ت) پدیده‌هایی مانند روابط همسایگی در جامعه‌شناسی شهری بررسی می‌شوند. (ص ۱۶)
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۱ درست است.

- مطالعه علمی اجتماعات باعث شکل‌گیری علوم اجتماعی شده است. (ص ۱۰)
گزینه‌های (۳) و (۴) اولاً به موضوع علوم اجتماعی به تنهایی اشاره دارد. دوم آنکه موضوع علوم انسانی مطالعه کنش‌های انسانی و پیامدهای آن است. (ص ۱۱)

- ما با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی و با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم. (ص ۱۳)

- علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این‌رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند (تأیید بخش سوم گزینه‌های ۱ و ۳). (ص ۱۳)

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت نادرست: براساس دیدگاه کتاب که در تصویر هم آمده، موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی متفاوت است، علوم انسانی کنش‌های انسان و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند و علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عبارت اول درست است.

۲) عبارت اول و دوم هر دو نادرست است.

۳) عبارت اول درست است.

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱ و ۲؛ ص ۸، ۱۱؛ سطح دشواری: دشواری)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

- روش تجربی تنها روش کسب علم است ← فلسفه و اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند. پیامد

پیامد

- ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان ← شکل‌گیری دانش‌های اجتماعی متفاوت
پیامد

- تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی ← رها کردن بخشی از ذخیره دانش به نفع بخشی دیگر در دیدگاه کتاب درسی علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند ← کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی فرو نمی‌کاهد.

(جامعه‌شناسی (۳) - ترکیبی دروس ۱ و ۲؛ ص ۶، ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

- گاهی پیامد نوآوری و گاهی پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی است ← تعارض فرهنگی

- جهت کسب اعتبار برای خودش به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت و اشراف را مصرف کننده و سربار جامعه معرفی کرد ← طبقه سوم

- صرف‌آثاب مبالغ انسان‌ها نیست ← موقعیت اجتماعی

- هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی نمی‌کنند به رسمیت شناخته نمی‌شوند ← جهان دینی و معنوی
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰؛ ص ۸۵ و ۸۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

- روستایی گندمگون ← ثابت - فردی
- جوان مؤمن ← متغیر - اکتسابی
- مسلمان چینی ← اجتماعی - ثابت
- ایرانی راستگو ← انتسابی - اجتماعی

دقت گنید: ویژگی‌ها به ترتیب و از هر ویژگی به یک مورد اشاره شده است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸؛ ص ۶۴ و ۶۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

- مقایسه اخلاق پهلوانی و اخلاق قهرمانی ← تناسب هویت جهان اجتماعی با ابعاد اخلاقی و روانی افراد
 - تأمل درباره ویژگی‌های از خود ← بعد ناخودآگاه هویت
 - دمغاییت‌شماری و انضباط ← ویژگی‌های اخلاقی جهان متعدد
 - پوشش و اثر انگشت ← هویت اجتماعی و هویت فردی به ترتیب
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸؛ ص ۷۰ و ۷۱؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۷۱. گزینه ۴ درست است.

- «ما أَبْرِيُّونَ»: بی‌گناه نمی‌شمارم» فعل مضارع منفی است نه ماضی. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
- «الْفَقْسُ: نفس» ضمیر ندارد. (رد گزینه ۲)
- «أَمَارَةً: بسیار امر کننده، بسیار فرمان‌دهنده» اسم مبالغه است و به صورت فعل ترجمه نمی‌شود. (رد گزینه ۲)
- «إِنَّ رَبِّيْ غَفُورٌ رَحِيمٌ: همانا پروردگارم آمرزندۀ مهربان است.» (رد گزینه های ۲ و ۳)
- (عربی (۳) - درس ۱، ص ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

- «استقدادة الناس: استفاده مردم» اسم است نه فعل. (رد گزینه ۱)
- «الْحُرُوب: جنگ‌ها» جمع می‌باشد. (رد گزینه ۳)
- «أَسْتُخْدِمَت: به کار گرفته شد» ماضی مجھول است نه مضارع. (رد گزینه ۱)
- «لِتُسْهَلَ أَعْمَالًا: تا آسان کند کارهای را» فعل مضارع معلوم و همچنین متعدد می‌باشد. ضمناً «أَعْمَالًا» نکره بوده و در جمله نقش مفعول دارد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
- «كانت صعبة: که دشوار بود» (جمله وصفیه) (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
- «شَقَّ الْقَوْاْت: شکافتن کانال‌ها» (رد گزینه ۲)
- (عربی (۳) - متن درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

- «ما كُنْتُ أَصْدِقَ: باور نمی‌کردم». ماضی است نه مضارع (رد گزینه ۳)، ضمناً ماضی «استمراری» است نه «بعید». (رد گزینه ۱)
- «سَاكِنَ در» در ترجمۀ ترکیب «بعض حیوانات هذه الغابة. بعضی (بعضی از، برخی از) حیوانات این جنگل» اضافی است. (رد گزینه ۴)
- «تَقدِر: می‌توانند، قادر هستند» هردو درست هستند.
- «كثيْر من الأمراض المختلفة: بسیاری از بیماری‌های مختلف» دقیکنید کلمۀ «كثيْر» در اینجا «صفت» نیست. (رد گزینه ۴)

* نکته: به تشابه دو ساختار زیر و تفاوت‌شان در ترجمه دقیکنید:

(۱) [کان + فعل ← ماضی بعید] (مثال: کان اخبر: خبر داده بود.)

(۲) [کنث + فعل ← ماضی استمراری] (مثال: کنث اکتب: می‌نوشتم.)

(عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

«لأنه زيرا آن» در این گزینه به صورت «که» ترجمه شده که نادرست است. ترجمه صحیح عبارت: «هیچ چیزی بهتر از دانش

نیست؛ زیرا آن نور درخشانی است که انسان را به خوبی‌ها راهنمایی می‌کند!»

(عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ضمیر «ها» در «مناطقها» ترجمه نشده است؛ (مناطقها التاریخیة التي سجلتها اليونسكو: مناطق تاریخی‌اش که سازمان یونesco آن‌ها را ثبت کرده است).

(۲) «السیاحة» یعنی «گردشگری» و نباید آن را با «السیاح: گردشگران» اشتباه بگیرید. (أحد مقاصد السیاحة: یکی از مقصدۀای گردشگری)

(۳) دقت کنید که فاعل فعل «شهدت»، «السیاحة» است و ترجمه صحیح به این صورت می‌باشد. «گردشگری در ایران در سال‌های اخیر پیشرفته چشمگیر را دیده است.»

(عربی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

در گزینه (۱) فعل قبل از فاعل به شکل جمع آمده که غلط است؛ ضمناً ترکیب وصفی «شاعری المشهورین» نادرست است.

در گزینه‌های (۳) و (۴) «به زیبایی» به اشتباه به شکل صفت برای «قصور» آمده که نادرست هستند. ضمناً «الساسانيون»

صفت برای فاعل پیش از خود است که باید به شکل مرفوع بیاید که در گزینه‌های (۳) و (۴) به شکل منصوب آمده است.

همچنین «قصور» جمع غیر انسان است و فعل برای آن باید به صورت «مؤنث» بیاید. (أثارت، أعيجت)

(عربی (۱) - درس ۵ و ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

ترجمۀ متن:

فرق‌های بسیاری بین کسانی که در زندگی موفق می‌شوند و دیگران وجود دارد. در این زمینه باوری نادرست وجود دارد که تصویر می‌شود، عدم موفقیت این‌ها، تنها نقص قدرت یا شناخت‌شان است، اما در واقع علت اصلی، نقص اراده است. اگر گروهی

یا اشخاصی را می‌بینید که در کارهایشان موفق شده‌اند، مطمئن باشید که آن‌ها مصرانه تلاش کرده‌اند و امیدوارانه کوشیده‌اند تا هدفی را که به دنبالش می‌گشته‌اند، محقق سازند. این موفقیت هرگز تصادفی حاصل نشده، بلکه از طریق پرداختن به

گام‌های کوچک اما مستمر محقق شده است. انسان‌های موفق درک کرده‌اند که به حذف محال از لیست انتخاب‌های خوبیش بپردازند در حالی که به راه خود تا رسیدن به اهدافشان ادامه می‌دهند و جایی را مشخص کنند، سپس برای رسیدن به بالاتر از

آن تلاش کنند. گفته شده است: «موفقیت، موفقیت را جذب می‌کند». این یک قانون جهانی است؛ اگر در جذب موفقیت تمایل داری، بر محقق ساختن جزئی از آن بکوش، چه کارگر باشی یا فرمانده و همیشه برای هر چیزی که دوست داری بجنگ، و

ارزش خود را به خود اثبات کن، پس سرنوشت ما در موفقیت به خودمان بستگی دارد نه دیگران.

۷۷. گزینه ۴ درست است.

براساس متن، «بر تو واجب نیست که خود را برای همه مردم اثبات کنی» از عبارت «أثبت قيمة نفسك لنفسك» برداشت می‌شود.

ترجمۀ سایر گزینه‌ها:

(۱) گام شجاعانه به تنها یی، اگر مستمر باشد، برای موفقیت کافی است!

(۲) اراده قوی همراه با شجاعت، برای موفقیت لازم هستند. (در متن آمده: آملین لتحقيق الهدف: پس امید هم مهم است.)

(۳) هر کس همه اجزای موفقیت را محقق سازد، او موفق واقعی است. (فالحرص على تحقيق جزء منه)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

«موفقیت در امور به آمادگی قبلی بستگی دارد.» نادرست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) هر کس به کوچک اهمیت دهد، به بزرگ دست می‌یابد!

(۲) به توفیق دست نمی‌یابد؛ جز کسی که برای آن طرح‌هایی آماده می‌کند!

(۴) شکار نمی‌کند جز کسی که اقدام به شکار می‌کند!

۷۹. گزینه ۴ درست است.

«یک گام بزرگ، هرگز پیروزی و موفقیت را محقق نمی‌سازد.» درست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) آینده در جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، تنها از آن صاحبان اراده است. (صاحبان اراده و قدرت و شناخت از هدف)

(۲) در ابتدا توان‌هایت را بشناس، سپس خود را آماده کن و برای موفقیت برنامه‌ریزی کن (در متن به خودشناسی اشاره نشده است).

(۳) اگر انسان بخواهد موفق شود، باید به بالاتر نگاه کند، تا به بالا برسد. (يُحِدِّدونَ مَكَانَةً ثُمَّ يُحَاوِلُونَ لِلوصُولِ إِلَى أَعْلَى مِنْهُ)

(ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

«نجوا» جمله وصفیه است نه جواب شرط؛ جواب شرط «تَأكَّدوا» است.

(ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۱. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳ «إن» در وسط عبارت به کار رفته است و باید به صورت «أَنْ» به معنای (که) باشد. در این گزینه «البضاعة» هم باید به صورت «البضاعة» به کار رود.

(عربی (۳) - درس ۱ - متن درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) فَحَصَ الطَّيْبُ الْحَادِقُ أَسْنَانَ وَلَدَ يَ الصَّغِيرَةَ فِي الْمُسْتَوْصِفِ ← «دو» اسم مرفوع و «سه» اسم مجرور
 فعل فاعل صفت و مفعول م. اليه م. اليه صفت و ج. م
(مرفوع) (منصوب) (مجرور) (منصوب)

و دو اسم منصوب.

توجه: «أسنان» جمع مکسر، مفعول و منصوب است؛ ببابراین گول «ان» در انتهای آن را نخوردید و آن را مرفوع حساب نکنید.

ضم‌نآ «الصَّغِيرَةَ» (مؤنث) صفت «أسنان» (جمع غير عاقل = مؤنث) است نه «ولد» (مذکر) به همین دلیل «الصَّغِيرَةَ» منصوب است.

(۲) إِنَّا مَحْتَاجُونَ إِلَى تَشْجِيعِ مَعَلَّمَنَا الْحُنُونَ لِنَالَ النَّجَاحَ فِي هَذَا الطَّرِيقِ ← «یک» اسم مرفوع داریم.
خبر «إن» ج. م. اليه م. اليه صفت و ج. م وابسته
(منصوب) (مجرور) (منصوب) (مرفوع)

* توجه: «إننا» متشكل از [إن + ضمیر «نا»] است؛ پس ضمیر «نا» (مبني)، اسم «إن» و منصوب است. ضم‌نآ دقت کنید «الحنون» یک اسم «فرد» است نه «جمع مذکر سالم»؛ پس «ون» انتهای آن را با علامت مرفوع اشتباه نگیرید، نقشی «الحنون» صفت و همانند موصوفش (معلم) مجرور می باشد.

(۳) أَعْلَمُ أَنْ تَعْلَمُ الْمَهَارَاتِ الْمُخْلَفَةَ تَقْدِرُ أَنْ تَسْاعِدَ كِ فِي الْمُسْتَقْبِلِ ← «دو» اسم منصوب و «سه» اسم مجرور.
اسم «إن» م. اليه صفت و خبر مفعول ج. م
(منصوب) (مجرور) (منصوب)

۴) العاقل من يُعَوَّد نفسه على السكوت و لا يقول عنك ما لا يعلم ← «دو» اسم مرفوع و «دو» اسم مبني مجرور.
 مبتدأ خبر فعل و مفعول م. اليه ج. م (مرفوع) فاعل (منصوب) (مجرور)

* توجه: در این عبارت، ضمیر «ه» و «کم» دو اسم «مبني» هستند که هردو مجرور می‌باشند.
 (عربی (۱) درس ۵ و ۶ / عربی (۳) درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)
 ۸۲. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال، اسم منصوب به «ی» را می‌خواهد؛ یعنی باید دنبالِ اسم «مبني» یا «جمع مذکر سالم» باشیم که نقش آن جزو نقش‌های منصوبی باشد.

در گزینه (۴)، «اختی» به عنوان یک اسم مبني، که در اصل «اختیین» بوده و حرف «تون» (ن) از انتهای آن به دليل اضافه شدن به ضمیر «ی» حذف شده است، نقشِ مفعول را دارد و منصوب به «ی» است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «مواطني» در «مواطنینا» در اصل «مواطنین» (جمع مذکر سالم) بوده که حرف «تون» (ن) از انتهای آن به خاطر اضافه شدن به ضمیر «نا» حذف شده است، اما نقش آن «مضاف اليه» و مجرور است، ضمناً «الذين» با اينکه مفعول و منصوب است اما اسم «موصول» و در نتیجه «مبني» است؛ یعنی اصلاً جمع مذکر سالم نیست و هر نقشی بگيرد ظاهرش تغيير نمی‌کند. به عبارتی دیگر، علامتِ منصوب به «ی» مربوط به اسمی «عرب» می‌باشد نه «مبني»؛ پس گول «ین» را خویریدا

۲) «عنيي» در اصل «عينيin» (مبني) بوده که به خاطر اضافه شدن به «الحرباء» حرف «تون» (ن) از انتهای آن حذف شده است، اما دقت کنید «تحرك» در این گزینه مصدر و اسم است؛ در نتیجه نقشِ «عنيي» مضاف اليه و مجرور است.

۳) «التمارين» اسم حرف مشبهه «ليث» و منصوب است؛ اما دقت کنید به عنوان یک اسم «جمع مكسر» علامت منصوب بودنش «فتحه» (ـ) است نه «ی»، ضمناً «المجدين» با اينکه جمع مذکر سالم است؛ اما چون نقشِ «صفت» را دارد، در اعراب به تبعیت از موصوف خود (شباب = مضاف اليه و مجرور) مجرور است.

(عربی (۱) - درس ۵ و ۶ / عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)
 ۸۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) مبتدأ ضمیر «أنا» و خبر آن جملة فعلية (فعل) «أحتاج» است.

۲) برای مبتدای «عالم» که به صورت نکره آمده است، فعل «ينتفع» جمله وصفیه است و خبر، اسم «خير» می‌باشد.

۳) برای مبتدای «هذا»، فعل «أجريت» نمی‌تواند به دليل آمدن جمله صله (جمله بعد از اسم موصول) خبر باشد و خبر آن فعل «تعادلا» است.

۴) برای مبتدای «أولئك» خبر از نوع فعل «يدخلون» می‌باشد.
 (عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۳ درست است.

حرف «لعل» به معنای «شاید، امید است» کاربرد «رجاء و اميد» دارد و این یعنی امکان وقوع فعل همچنان هست. پس توضیح «لأنْ يتحقق»: محقق نخواهد شد. نادرست می‌باشد.

(عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

تاریخ

۸۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) مادی‌ها بنیان‌گذار نخستین حکومت آریایی در ایران شناخته می‌شوند.

ب) در پی تسخیر بابل، تمامی بین‌النهرین و نیز سرزمین‌های سوریه، فلسطین و فنیقیه (لبنان امروزی)، تحت فرمان **هخامنشیان** درآمد.

پ) برای اولین‌بار در قرن ۹ ق. م در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است.
ت) **داریوش هخامنشی** به منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد.

(تاریخ (۱) - درس ۹، ص. ۸۰ تا ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

واقعی دوران خشایارشاه گزینه (۱) و داریوش بزرگ گزینه (۲) مربوط به دوران تثبیت هخامنشیان و رقابت با یونان است. (در هر دو گزینه)

در گزینه (۴) عمل انجام‌شده مربوط به اردشیر سوم است، نه داریوش سوم.

(تاریخ (۱) - درس ۹، ص. ۸۶ و ۸۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) سلوکوس خود را نیکاتور، یعنی فاتح خواند. او ابتدا شهری را که به نام او سلوکیه نامیده شد و در ساحل غربی رود دجله قرار داشت، به عنوان پایتخت برگزید، اما چند سال بعد، پایتخت خود به شهر انطاکیه در شمال سوریه منتقل کرد.

ت) خسرو پرویز پسر هرمز، به بیزانس (امپراتوری روم شرقی) گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به تاج و تخت رسید.

(تاریخ (۱) - درس ۱۰، ص. ۹۰، ۹۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۴ درست است.

- در دوران اشکانیان اداره برخی از سرزمین‌ها و مناطق کشور به صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود.

- در دوران ساسانیان زمانی که پادشاه در جنگ یا سفر بود، وزیر به عنوان جانشین او کشور را اداره می‌کرد.

- در زمان **هخامنشیان** دیوان شاهی وظيفة مهم نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه‌ها، اسناد و نوشته‌های دولتی را بر عهده داشت.

- در زمان سلوکیان قلمرو به تعداد زیادی شهری (ساتراپی) تقسیم شد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۱، ص. ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۰. گزینه ۲ درست است.

- خسرو انوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان که از سوی امپراتوری روم شرقی حمایت می‌شدند، نجات داد و باب‌المندب و خلیج عدن را به تسلط خود درآورد.

- هوختتر، سومین پادشاه ماد، سپاه خود را به دسته‌های کمان‌داران، نیزه‌داران و سواران تقسیم کرد.

- به تدبیر داریوش یکم هخامنشی چندین پایگاه دریایی در خلیج فارس، دریای سرخ و دریای مدیترانه به وجود آمد.

- اردشیر بابکان و جانشینانش، از نیروی دریایی برای برقراری امنیت و تحکیم سلطه خود بر خلیج فارس و دریای عمان و سواحل جنوبی آن استفاده کردند.

(تاریخ (۱) - درس ۱۱، ص. ۱۰۶، ۱۰۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۱. گزینه ۳ درست است.

ب) لوح‌های گلی کشفشده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوق برابر کار می‌کردند.

پ) تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را بر عهده داشته‌اند. و مردان، زیردست آنان کار می‌کردند.

(تاریخ (۱) - درس ۱۲، ص. ۱۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۴ درست است.

امپراتوری عثمانی تا پایان جنگ جهانی اول به حیات خود ادامه داد.

(تاریخ (۳) - درس ۲، ص. ۲۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد نادرست:

الف) کشور فرانسه در قرن ۱۸ به سبب شکست نظامی از انگلستان و صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا برای عقب نماندن از مسابقه استعماری به راه افتاده، با ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی رو به رو شد.

ب) روسو، مونتسکیو و ولتر سر تن از روش‌فکران فرانسه در این دوران بودند. ولتر از اطاعت انسان از عقل مادی و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت. مونتسکیو از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می‌کرد. و روسو نیز بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد.

(تاریخ (۳) - درس ۲، ص ۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۳. گزینه ۲ درست است.

بعد از شاه، وزیر اعظم یا صدراعظم بر پایه اختیاراتی که شاه به او می‌داد، می‌توانست در تمام امور کشور اظهارنظر و مداخله کند، به حضور شاه برسد و برای او نامه بنویسد. این صاحبمنصب عالی مرتبه همچنین امکان این را داشت که از موقعیت خود برای اصلاح امور کشور رونق کسب و کار و رفاه مردم بهره ببرد. در عصر قاجار نیز همچون دوران پیش از آن، وزیران و صدراعظم؛ امنیت جانی و مالی کافی نداشتند و شمار قابل توجهی از آنان با دسیسه درباریان و بدگمانی و خشم شاهان، جان و دارایی خود را از دست دادند.

میرزا حسین خان سپهسالار نقش مؤثری در تشویق شاه به سفر فرنگ داشت. ایستادگی قائم مقام فراهانی در برابر زیاده‌خواهی انگلیسی‌ها اسباب دسیسه‌گری مخالفانش را فراهم آورد.

(تاریخ (۳) - درس ۲، ص ۳۵ و ۳۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:

الف) میرزا علی اکبرخان مزین‌الدوله (نقاش‌باشی) به دستور ناصرالدین‌شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت.

ت) هنر تعزیه در دوره ناصرالدین‌شاه گسترش پیدا کرد. یکی از مکان‌های اجرای تعزیه در تهران، تکیه دولت بود.

(تاریخ (۳) - درس ۴، ص ۵۶ و ۵۷؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیا

۹۵. گزینه ۱ درست است.

«الف» و «ت»، دریاها از این نظر، که ما را به سایر نقاط جهان متصل می‌کنند، بسیار اهمیت دارند، به‌گونه‌ای که ما در جنوب کشور از طریق دریای عمان با اقیانوس هند ارتباط داریم و در شمال، دریای خزر از طریق کanal دن - ولگا به دریای سیاه ارتباط پیدا کرده است. «ب» و «پ» نشان‌دهنده حوضه‌های آبریز خارجی می‌باشد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۲) قسمت «الف» نحوه تشکیل خلیج‌فارس بیان نشده است.

(۳) «الف» موقعیت نسبی ایران را نشان می‌دهد.

(۴) قسمت «الف» ناحیه خزری از مناطق پربارش در ایران است.

(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۵۰ و ۵۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۶. گزینه ۳ درست است.

رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی، و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۴۸ و ۴۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

دریایی خزر، پهنه‌آبی بزرگی است که در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است. این دریا از بقایای دریای عظیم تیتانیس است که زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را پوشانیده بود. در هر دو امکان صیادی نیز وجود دارد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

در حال حاضر از دریای عمان منابع نفت و گاز استخراج نمی‌شود. (رد هر سه گزینه)

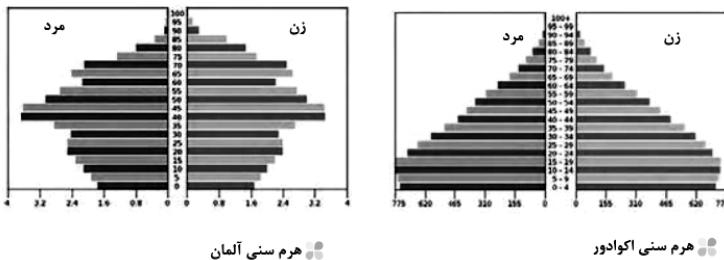
(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۵۱ تا ۵۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۹. گزینه ۱ درست است.

اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به تدریج دچار پیری شده و در نهایت مشکلات دیگری در برخواهد داشت.

(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۶۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

- در هرم جمعیتی کشورهای در حال توسعه مانند آلمان:

(۱) رشد طبیعی جمعیت زیاد

(۲) موالید زیاد

(۳) امید به زندگی کم

(۴) جوانی جمعیت

- در کشورهای توسعه یافته مانند آلمان:

(۱) رشد طبیعی و موالید کم

(۲) امید به زندگی بالا

(۳) فعالان اقتصادی زیاد

(۴) جمعیت رو به پیری

(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۶۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:

ب) در گذشته، آمار جمعیتی نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های برنامه‌ریزان داشت.

اکنون در مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است.

پ) در دهه‌های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است.

(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۶۳ و ۶۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

وضعیت دسترسی فقیران روستایی به آموزش، بهداشت و درمان و مسکن بدتر از فقرای شهری است.

(جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۳۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

در گذشته، توسعه کشاورزی عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد. اما امروزه توسعه روستایی صرفاً به توسعه کشاورزی محدود نمی‌شود.

- اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین و انتقال مالکیت در کشورهای مختلف، متفاوت بوده است. اصلاحات ارضی در برخی کشورها موفق بوده و اهداف خود رسیده و در برخی کشورها مشکلات جدیدی پدید آورده است.

- گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین‌آلات و فناوری در کشاورزی؛ البته فناوری‌های مربوط به انقلاب سبز گران است و همه کشاورزان توانایی مالی تهیه آن‌ها را ندارند. ماشینی کردن کشاورزی در برخی نواحی روستایی موجب گسترش بیکاری شده است.

(جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۳۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نیز از جمله نهادهایی بود که در سال ۱۳۵۸ با هدف تأمین مسکن محرومان، به ویژه روستاییان، تشکیل شد. تهیه و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

- سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها کشور (وابسته به وزارت کشور) وظيفة هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری را بر عهده دارد و هم‌زمان بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی نظارت می‌کند.

(جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۳۳ و ۳۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

سامانه اطلاعات جغرافیایی (G.I.S) عبارت است از: مجموعه‌ای از سخت‌افزارها (رایانه، موس، چاپگر) و نرم‌افزارهای رایانه‌ای که امکان جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات و نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌آورد.

(جغرافیا (۳) - درس ۲، ص ۳۸؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۰۶. گزینه ۲ درست است.

(۱) قضیه شرطی متصل است. قضیه حملی به محصوره و شخصیه تقسیم می‌شود. (رد گزینه ۱)

(۲) ضمایر اگر به فرد خاصی اشاره کنند، جزئی هستند و اگر به فرد خاصی اشاره نکنند، کلی می‌باشند و از آنجا که «من» در اینجا به فرد خاصی اشاره ندارد و منظور من نوعی است پس کلی می‌باشد و در نتیجه، قضیه محصوره است. (پاسخ درست)

(۳) مجموعه، اگر تک‌تک افرادش مد نظر باشد، کلی است و اگر کل آن مد نظر باشد، جزئی است و چون در اینجا «میلیون‌ها انسان گریزان از کتاب» بر کل جامعه حمل می‌شود پس جامعه در اینجا جزئی است و در نتیجه، قضیه شخصیه است. (رد گزینه ۳)

(۴) در اینجا «لو» به فرد خاصی اشاره دارد پس جزئی است و در نتیجه، قضیه شخصیه است. (رد گزینه ۴)

(منطق - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

(۱) یک قضیه شرطی است: اگر راه قلندری نپویی پس نمی‌شود. (به هدف نمی‌رسی) (رد گزینه ۱)

(۲) موضوع قضیه «آن‌ها» است؛ که به قرینه حذف شده است؛ پس بر ثبوت «برنده دین و دل» بر «آن‌ها» حکم شده است. (رد گزینه ۲)

(۳) «یا خدا»، «ای علی» و امثال‌هم منادی و تصور هستند، اما در این گزینه، موضوع واقع شده و خبری درباره او داده شده است که قابل صدق و کذب است پس قضیه است. (رد گزینه ۳)

(۴) در این گزینه، مجموعه‌ای از تصورات وجود دارد که فاقد حکم هستند. (پاسخ درست)

(منطق - درس ۶، ص ۵۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

از آنجا که تنها قضایای کلی، تضاد دارند، پس قضیه اصل باید کلی باشد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) و چون با متضاد و سپس متناقض کردنش، صادق شده است؛ پس در اصل نیز باید صادق باشد. (رد گزینه ۱) به بیان دیگر، متضاد قضیه صادق، کاذب است و متناقض آن، صادق است. پس گزینه ۳ درست است.

(منطق - درس ۷، ص ۶۶-۶۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

(۱) ساختار منطقی این گزینه چنین است: «برخی فیلسوفان مراتب داشتن وجود را قبول ندارند.» و از آنجا که از قضیه‌های سالبه جزئی صادق، نمی‌توان هیچ قضیه صادقی را نتیجه گرفت. (رد گزینه ۱)

(۲) این قضیه، مصدق سالبه جزئی است که عکس لازم‌الصدق ندارد. (رد گزینه ۲)

(۳) ساختار منطقی این قضیه چنین است: «بن‌سینا در میان فلاسفه مسلمان از همه بزرگ‌تر است.» پس شخصیه است و حکم‌ش مانند گزینه (۲) است. (رد گزینه ۳)

(۴) ساختار منطقی این قضیه چنین است: «تمام فلاسفه عقل‌گرا، حقیقت انسان را روح می‌دانند.» پس موجبه کلیه است که از صدق آن می‌توان صدق متداخل و عکسش را نتیجه گرفت پس پاسخ درست سؤال است.

(منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

(۱) موجبه جزئیه به موجبۀ کلیه تبدیل و عکس شده که ایهام انعکاس است. (پاسخ درست)

(۲) قضیه شخصیه است و اساساً امكان عکس کردن آن وجود ندارد تا امكان مغالطه ایهام انعکاس وجود داشته باشد. موضوع (اسفار اربعه) هر دو قضیه یکسان است. (رد گزینه ۲)

(۳) قضیه موجبه کلی طبق قواعد عکس مستوی به شکل موجبه جزئی عکس شده است. (رد گزینه ۳)

(۴) سالبۀ کلیه به سالبۀ کلیه منعکس شده است. (رد گزینه ۴)

(منطق - درس ۷، ص ۶۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

(۱) شکل منطقی این گزینه چنین است: «برخی افراد که سر می تراشند، داننده قلندری می باشند.» که موجبه جزئیه است و علامت موضوع و محمول، هر دو منفی هستند. (رد گزینه ۱)

(۲) گزارۀ علمی است و سور تمام قضایای علمی کلی است پس قضیه سالبۀ کلیه است که علامت موضوع و محمول، هر دو مثبت می باشند. (رد گزینه ۲)

(۳) موجبه کلیه است که علامت موضوع در آن مثبت و علامت محمول منفی است. (پاسخ درست)

(۴) قضیه سالبۀ کلیه است که هر دو علامت موضوع و محمول، مثبت و یکسان است. (رد گزینه ۴)

(منطق - درس ۸، ص ۷۶ و ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

برای تعیین مقدمۀ اول و دوم یک قیاس حملی باید به موضوع و محمول نتیجه نظر کرد. موضوع در هر مقدمه‌ای آمده باشد، آن مقدمۀ اول است و محمول در هر مقدمه‌ای آمده باشد، آن مقدمۀ دوم است. بنابراین «بعضی سوسیالیست‌ها خواهان عدالت هستند.»

مقدمۀ اول است پس قیاس، شکل اول است (رد گزینه ۱) و از آنجا که تمام شرایط اعتبار قیاس در آن رعایت شده است (رد گزینه ۴)، معتبر است. توجه کنید که مفهوم عدالت‌طلب و خواهان عدالت یکی است پس حد وسط تکرار شده است. (رد گزینه ۲)

(منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

بنا بر صورت پرسش، نتیجه «بعضی الف ج نیست.» است و از آنجا که برای تعیین مقدمۀ اول و دوم یک قیاس حملی باید به موضوع و محمول نتیجه نظر کرد و موضوع در هر مقدمه‌ای آمده باشد، آن مقدمه اول است و محمول در هر مقدمه‌ای آمده باشد، آن مقدمه دوم است پس مقدمۀ دوم، «هر ج ب است.» می باشد. به جز «بعضی ب الف نیست.» (پاسخ درست) که اگر

به عنوان مقدمه اول بباید، موجب منفی شدن علامت حد وسط در هر دو مقدمه می شود و قیاس را نامعتبر می کند، قرار دادن سایر گزینه‌ها به عنوان مقدمه اول، موجب اعتبار قیاس است. (رد سایر گزینه‌ها)

(منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

اگر وجود جزء ماهیت شیء باشد، همه موجودات واجب الوجود بالذات خواهند بود (رد گزینه ۴) و در نتیجه نه چیزی پدید می آید (رد گزینه ۱) و نه چیزی نابود می شود. (رد گزینه ۲)

اگر وجود جزء ماهیت شیء باشد، علم به ماهیت یعنی کل باعث علم به وجود یعنی جزء می شود نه بالعکس پس گزینه ۲ نادرست است. (پاسخ درست)

(فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

حمل ممکن الوجود بر انسان، ضروری و حمل ممتنع الوجود بالذات بر ممکن بالغیر نیز ضروری است (چون لازمه امکان بالغیر، تناقض است). پس در گزینه‌ها باید به دنبال دو حمل ضروری بود.

(۱) ضروری - امکانی (رد گزینه ۳)

(۳) امکانی - امکانی (رد گزینه ۳)

(فلسفه (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

- (۱) از نظر هیوم، اعتقاد به علیت و نیز اعتقاد به تکرار توالی پدیده‌ها که ناشی از اعتقاد به علیت است، ناشی از عادت ذهنی است. توجه کنید، اعتقاد به توالی پدیده‌ها امری حسی و تجربی است اما اعتقاد به تکرار آن، امری روانی است. (پاسخ درست)
- (۲) فلاسفه مسلمان معتقدند قبل ادراک علیت، ذهن شکل می‌گیرد که منظور از آن، اولین ادراکات انسان است که عموماً حسی و یا حضوری (غیرعقلی) است؛ پس از نظر آن‌ها ادراک علیت مقدم بر هر نوع ادراک غیرعقلی نیست. (رد گزینه ۱)
- (۳) ادراک مصاديق علت و معلول از نظر دکارت نیازمند حس و تجربه است. او ادراک علیت را فطری می‌داند. (رد گزینه ۳)
- (۴) تجربه‌گرایان، تکرار توالی پدیده‌ها را ناشی از وجود علیت (رابطه وجودی میان پدیده‌ها) در جهان خارج می‌دانند نه بالعکس. دقت کنید که از نظر تجربه‌گرایان ادراک علیت وابسته به توالی پدیده‌ها است نه وجود آن! (رد گزینه ۴)

(فلسفه (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

- از آنجا که سنخت را تمام فلاسفه تجربه‌گرا و عقل‌گرا قبول دارند؛ پس منظور از ادراک آن به صورت طبیعی، ادراک عقلی، فطری و یا ذاتی آن نیست. چون عقلی، فطری و ذاتی را تجربه‌گرایان قبول دارند و فطری و ذاتی را برخی از عقل‌گرایان قبول ندارند. (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴) منظور از ادراک طبیعی سنخت یعنی ادراک بدون نیاز به آموزش و غیراکتسابی آن.

(فلسفه (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

- (۱) دیدگاه داروین و تفسیر او از تکامل با هدفمندی موجودات سازگار نیست اما تکامل تدریجی موجودات به طور کلی می‌تواند با هدفمندی جهان سازگار باشد. (رد گزینه ۱)
- (۲) نظریه دموکریتوس در مورد شکل‌گیری موجودات از برخورد اتفاقی اتم‌ها، منطبق با معنای سوم اتفاق است. (رد گزینه ۲)
- (۳) مهبانگ اگر خودبه‌خود و بدون علت رخ داده باشد، با معنای اول اتفاق سازگار است اما اگر موجودی آن را پدید آورده باشد، معنای اول اتفاق را رد می‌کند. پس مهبانگ می‌تواند با معنای اول اتفاق سازگار باشد یا نباشد. (پاسخ درست)
- (۴) برخی حوادث در جهان پیش‌بینی نشده هستند نه پیش‌بینی ناپذیر! معنای چهارم اتفاق یعنی حوادث پیش‌بینی نشده. (رد گزینه ۴)

(فلسفه (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

- (۱) پذیرش هدفمندی جهان صرفاً با قبول خداوند به عنوان طراح پیشین امکان‌پذیر است پس کسانی که منکر خداوند هستند، نمی‌توانند این معنای اتفاق را رد کنند. (رد گزینه ۱)
- (۲) بنا بر تجربه‌گرایی که بر طبق آن نمی‌توان حوادث آینده را تجربه کرد پس ممکن است، هر اتفاقی در آینده رخ دهد و هر چیزی از هر چیزی پدید آید، فلاسفه تجربه‌گرا می‌توانند معنای دوم اتفاق یعنی انکار سنخت را پذیرند. (رد گزینه ۲)
- (۳) این عبارت، ضربالمثل است و در ضربالمثل‌ها معنای التزامی مد نظر است یعنی فرد به‌شکل پیش‌بینی نشده به شروط رسید که منطبق با معنای چهارم اتفاق است. (رد گزینه ۳)
- (۴) معنای اول اتفاق را هیچ فیلسوفی به‌شکل صریح نپذیرفته است نه هیچ اندیشمندی. مثلاً برخی فیزیکدانان با اعتقاد به مهبانگ و وجود بدون علت آن، معنای اول اتفاق را پذیرفتند. (پاسخ درست)

(فلسفه (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

- (۱) اگر معنای اول اتفاق را پذیریم باید سایر معانی آن را نیز پذیریم چون وقتی علیت نباشد، لوازم آن یعنی سنخت و هدفمندی نیز نخواهد بود. (رد گزینه ۱)
- (۲) انکار معنای دوم اتفاق، تاثیری در پذیرش یا رد معنای سوم اتفاق ندارد. می‌توان سنخت را پذیرفت (انکار معنای دوم اتفاق) اما هدفمندی آن را قبول یا رد کرد. (رد گزینه ۲)
- (۳) اگر معنای اول اتفاق را پذیریم باید سایر معانی آن را نیز پذیریم چون وقتی علیت نباشد، لوازم آن یعنی سنخت و هدفمندی نیز نخواهد بود. (پاسخ درست)
- (۴) پذیرش سنخت (انکار معنای دوم اتفاق)، موجب رد معنای اول اتفاق می‌شود نه پذیرش آن. چون وقتی سنخت را پذیریم باید ضرورتا علیت را که منشا آن است نیز پذیریم. (انکار معنای اول اتفاق) (رد گزینه ۴)

(فلسفه (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول، درست است.

- عبارت دوم، به تفسیر و معنابخشی به محرک‌های توجه‌شده اشاره دارد، پس نشان‌دهنده ادراک است.

- عبارت سوم، درست است.

- در عبارت چهارم، محرومیت حسی نوعی شکنجه محسوب می‌شود، اما دریافت چندحسی یعنی درگیری با حواس مختلف، لذت‌بخش است.

(درس ۳ - ص ۶۸ تا ۷۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

- عبارت اول، اطلاعات موجود در حافظه آشپز باعث می‌شود تا توجه او به غذاهای سروشده در مهمانی بیشتر باشد.

- عبارت دوم، سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها باعث می‌شود تا محرک خاصی را انتخاب کنند. (در اینجا انتخاب ظروف چینی گل‌دار)

- عبارت سوم، حواس ما بهوسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شود.

- عبارت چهارم، سبک پردازش و انتظارات ما باعث می‌شود تا وقتی منتظر خواهر خود هستیم که چادری است، هر دختری را خواهر خود بپنداشیم.

(درس ۳ - ص ۷۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

- زیر واژگان مهم خط کشیدن ← مانع خوگیری یا باعث ایجاد تمرکز

- تغییر سبک معلم در تدریس ← مانع خوگیری یا باعث ایجاد تمرکز

- تعیین هدف و اهمیت به آن ← مانع خوگیری یا باعث ایجاد تمرکز

- مطالعه بی‌وقفه برای مدت طولانی ← باعث خوگیری یا مانع تمرکز

- شیوه تدریس به یک مدل توسط معلم ← باعث خوگیری یا مانع تمرکز

- کتاب فاقد رنگ ← باعث خوگیری یا مانع تمرکز

- تغذیه مناسب ← مانع خوگیری یا باعث ایجاد تمرکز

- کتاب پر از رنگ و تصویر متون ← مانع خوگیری یا باعث ایجاد تمرکز

(درس ۳ - ص ۷۶ و ۷۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

در جستجو به دنبال یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی هستیم؛ مانند پیدا کردن لیموترش در کارتون پر از لیموشیرین.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیابی علامت

(۲) آمده‌سازی

(۳) گوش‌به‌زنگی

(درس ۳ - ص ۷۵، ۷۷، ۷۸ و ۷۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

- عبارت اول، ردیابی محرک غایب (ردیابی صدای خاله به جای مادر) ← هشدار کاذب

- عبارت دوم، عدم ردیابی محرک غایب (عدم ردیابی صدای دوست مادرمان، چون باید صدای مادرمان را ردیابی کنیم) ← رد درست

- عبارت سوم، عدم ردیابی محرک حاضر (صدای مادر را می‌شنویم و بله نمی‌گوییم) ← از دست دادن محرک هدف

- عبارت چهارم، ردیابی محرک حاضر (صدای مادر را می‌شنویم و بله می‌گوییم) ← اصابت یا تصمیم درست

(درس ۳ - ص ۷۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

در توجه هرچه آگاهی ما بیشتر باشد، توجه ارادی تر خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مانع حفظ توجه و تمرکز می‌شود.

(۳) بستگی به تعداد تکالیف دارد، اگر برای یک تکلیف باشد، تمرکز ایجاد می‌شود، اما برای تکالیف همزمان، تمرکز را مختل می‌کند.

(۴) باعث تقسیم توجه شده و کارایی توجه و تمرکز را کاهش می‌دهد.

(درس ۳ - ص ۸۰؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

در هر سه گزینه (۱) (داشتن مهارت)، (۲) (شباهت دو تکلیف بهم) و (۴) (انجام دو تکلیفی که دشوار نیستند) اثر منفی توجه

تقسیم شده کاهش می‌یابد، ولی در گزینه (۳) فرد دو تکلیف را انجام می‌دهد که به هم شباهت ندارند؛ پس اثر منفی توجه

تقسیم شده در آن بیش از سایر گزینه‌ها است.

(درس ۳ - ص ۸۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

- عبارت اول، بسیاری از محرك‌های حسی در همان حد تحریک گیرنده‌های حسی باقی مانده و وارد فضای ادراکی نمی‌شوند.

- عبارت دوم، به ادراک پدیده‌های بدون احساس، توهمند می‌گویند.

- عبارت سوم، مربوط به خطای پونزو است.

- عبارت چهارم، درست است.

(درس ۳ - ص ۸۱ تا ۸۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

از آنجا که ادراک تحت تأثیر نوع پردازش افراد است، ادراک سمانه تکامل‌یافته‌تر از ادراک علی است، زیرا پردازش او مفهومی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علی نوآموز زبان است؛ زیرا عبارت را با دو «در» خوانده اما سمانه به زبان تسلط دارد.

(۳) پردازش علی، از نوع ادراکی و پردازش سمانه، از نوع مفهومی است.

(۴) هرچه سن کمتر باشد، پردازش ادراکی تر است؛ پس سمانه بزرگ‌تر از علی خواهد بود.

(درس ۳ - ص ۸۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

کودکان برخلاف نوجوانان بر استدلال‌ها، قضاوت‌ها و تصمیم‌هایشان اشراف ندارند؛ پس هانیه در دوره کودکی قرار دارد، سایر

گزینه‌ها به نوجوانی مربوط می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فراحافظه ← نوجوانی

(۳) فرضیه‌سازی ← نوجوانی

(۴) پردازش مفهومی ← نوجوانی

(درس ۲ - ص ۵۵ و ۵۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

- واژ‌آرایی و امثال آن ← توانایی زبانی ← شناختی

- معرق‌کاری ← حرکات ظرفی دست ← جسمانی

- قردادنی ← سپاس‌گزاری ← هیجانی

- صداقت ← راست‌گویی ← درک اخلاقی

- انتخاب افراد برای تعامل ← اجتماعی

(درس ۲ - ص ۴۷ تا ۵۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۲. گزینه ۳ درست است.

نوجوانی از ۱۲ تا ۲۰ سالگی است. علت تحریک‌پذیری زیاد نوجوانان، تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فرد ۱۳ ساله، نوجوان است. در این سنین، اندازه ظرفیت شش‌ها سه برابر قبل می‌شود.

(۲) فرد ۱۱ ساله، دوره کودکی دوم است که این افراد تمایل به بازی گروهی دارند.

(۴) فرد ۱۷ ساله نوجوان است که حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، بیشتر در او دیده می‌شود.
دوره کودکی دوم با سن دبستان، ۷ تا ۱۲ سالگی است.

(درس ۲ - ص ۴۴، ۵۱، ۵۴، ۵۶ و ۵۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

هر سه عبارت اول به عوامل وراثتی اشاره دارند.

- در عبارت اول گفته شده، ناکس (یعنی انسان بی ذات) تربیت در او اثر ندارد.

- در عبارت دوم گفته شده، فردی که اصلش قابل باشد، تربیت در او اثر دارد.

- در عبارت سوم گفته شده، خر اگر به خانه خدا هم برود ذاتش همان است.

- در عبارت چهام گفته شده با افراد عزیز و نیکو معاشرت کردن باعث گرامی شدن و نیکو گردیدن فرد می‌شود.
(درس ۲ - ص ۳۸ و ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

ایستادن با کمک در ۷ تا ۱۰ ماهگی است و ترس از غریب‌ها هم در ۷ - ۸ ماهگی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایستادن مستقل ← ۱۱ تا ۱۴ ماهگی

(۲) بعد از نشستن با کمک، نشستن مستقل است.

(۴) نشستن مستقل، در ۵ تا ۸ ماهگی است، اما لبخند اجتماعی در ۲ تا ۳ ماهگی است.

(درس ۲ - ص ۴۷ و ۵۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

شکل (الف) ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند که باعث می‌شود، در یک نگاه تصویر زن جوان دیده شود و در نگاهی دیگر تصویر زن مسن.

شکل (ب) تمایل داریم **S** ناقص را به صورت **S** کامل ببینیم که بیانگر قانون تکمیل است.

شکل (پ) براساس شباهت، اشکال مثبت را باهم و دایره‌ها را نیز باهم می‌بینیم.

(درس ۳ - ص ۸۴ و ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

تسویی

برگزاری آزمایشی شبہ امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم

آشنایی با سطح علمی سوالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛ ✓

ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛ ✓

✉ sanjesheducationgroup

☎ ۰۲۱-۹۶۶۴۲۰

✉@sanjeshserv

ثبت نام گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸۴۴۷۹۱-۳

www.sanjeshserv.ir

بسمه تعالیٰ

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اطلاعیه شرکت در

آزمون شبہ امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشريحي)

ویژه دانش آموزان پایه های دهم، یازدهم و دوازدهم و داود طلبان کنکور سراسری

رشته های شاخه نظری دوره دوم آموزش متوسطه

به اطلاع تمامی مدیران، مشاوران، دبیران گرامی و نیز داود طلبان آزاد و دانش آموزان دوره دوم متوسطه می رسانند:

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور با توجه به تأثیر قطعی

سوابق تحصیلی در نتیجه کنکور سراسری سال تحصیلی جاری و آمادگی هرچه بهتر دانش آموزان

جهت حضور در امتحانات مستمر اول و دوم (پایانی نوبت اول و دوم) نسبت به طراحی و برگزاری

آزمون شبہ امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشريحي) اقدام نموده است.

از مهم ترین مزایای آزمون آزمایشی شبہ نهایی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات (تشريحي) آزمون شبہ نهایی؛ به تفکیک دروس عمومی و اختصاصی

✓ آشنایی و آماده سازی داود طلب با نمونه سؤالات شبہ نهایی کشوری

✓ ارزیابی مداوم یاددهی و یادگیری مطالب درسی در پیشرفت تحصیلی دانش آموز؛

* طراحی سؤالات آزمون شبہ امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشريحي)، بر اساس

ارزشیابی تحصیلی وفق مقررات و ضوابط موجود در وزارت آموزش و پرورش می باشد.

جهت اطلاع از تسهیلات، جزئیات ثبت نام و نحوه برگزاری آزمون به سایت شرکت به نشانی

www.sanjeshserv.ir مراجعه فرمایید.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان

سازمان سنجش آموزش کشور